

FOLKETINGETS OMBUDSMAND

Endelig redegørelse

BILAG

1. **Skatteministeriets udtalelse til min foreløbige redegørelse.**
2. **Landsskatterettens udtalelse til min foreløbige redegørelse.**
3. **§§ 20 og 23-30, kap. 3 A og §§ 37 og 37A i skattestyrelsesloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 805 af 24. september 2003.**
4. **Momsloven (lovbekendtgørelse nr. 703 af 8. august 2003) § 79, lønsumsloven (lovbekendtgørelse nr. 739 af 3. september 2002) § 17, lov om energiafgift af mineralolieprodukter mv. (lovbekendtgørelse nr. 701 af 28. september 1998 som ændret ved lov nr. 165 af 15. marts 2000 og lov nr. 962 af 2. december 2003) § 27 a, elafgiftsloven (lovbekendtgørelse nr. 689 af 17. september 1998) § 17d, lov om en arbejdsmarkedsfond (lovbekendtgørelse nr. 694 af 20. august 2002) § 16 og lov om opkrævning ... (lovbekendtgørelse nr. 678 af 12. august 2002) § 87.**
5. **Bekendtgørelse nr. 563 af 2. juli 1999 af forretningsordenen for Landsskatteretten.**
6. **Landsskatterettens folder ”Syv spørgsmål og svar om Landsskatteretten”.**
7. **Landsskatterettens vejledning om klagefrist og sagsanlæg.**
8. **Landsskatterettens vejledning om syn og skøn uden retssag i henhold til skattestyrelseslovens § 30, jf. retsplejelovens § 343.**

BILAG 1**SKATTEMINISTERIET**

Folketingets
Ombudsmand
Gammeltorv 22 1457
København K

FOLKETINGETS
OMBUDSMAND INIT.
ASK

Nicolai
Eigtveds Gade
Telefon
3392 3392
CVR-
nr.17146815
www.sk
J.nr. 2006-
730-0188 13.

DATO 14. DEC. 2006

J.NR. 2004-3405-980

Vedr. Folketingets Ombudsmands egen-drift projekt om 40 klagesager fra Landsskatteretten

Folketingets Ombudsmand har den 21. august 2006 tilsendt Skatteministeriet sin foreløbige rapport om undersøgelse af 40 klagesager fra Landsskatteretten med anmodning om at måtte modtage Skatteministeriets eventuelle bemærkninger dertil senest den 20. oktober 2006. Ved brev af 22. september 2006 har Folketingets Ombudsmand meddelt Skatteministeriet, at svarfristen er udsat til den 1. december 2006.

Skatteministeriet skal herved kommentere den foreløbige rapport, idet man beklager, at kommentarerne er lidt forsinkede. Forsinkelsen skyldes, at Skatteministeriet, som telefonisk meddelt konsulent Vibeke Stemann, har ønsket at gennemgå Landsskatterettens kommentarer af 30. november 2006 forud for afgivelsen af egne kommentarer.

Skatteministeriet har indledningsvis noteret sig, at udvælgelsen af de 40 afgjorte landsskatteretssager til undersøgelse bl.a. er sket ud fra det kriterium, at de pågældende sager ikke måtte være indbragt for domstolene. Det må således efter Skatteministeriets opfattelse have formodningen for sig, at de undersøgte sager er afgjort materielt korrekt af Landsskatteretten, al den stund klagerne ikke har fundet anledning til at søge afgørelserne efterprøvet yderligere.

Skatteministeriet har i tilknytning hertil den grundlæggende opfattelse, at Landsskatteretten kan forventes at *træffe* materielt rigtige afgørelser efter omhyggelig sagsbehandling.

Skatteministeriet har bemærket sig Landsskatterettens synspunkter og er enig i disse, herunder i, at de i den foreløbige redegørelse påpegede forhold har karakter af (mindre) formelle unøjagtigheder, ligesom Skatteministeriet har noteret de initiativer, som Landsskatteretten ud fra Ombudsmandens endelige redegørelse vil iværksætte for at sikre fortsat fokus på de formelle regler for sagsbehandlingen. Skatteministeriet vil have en løbende dialog med Landsskatteretten om denne opfølgning.

Opfølgningen skal endvidere ses i sammenhæng med det af Landsskatteretten omtalte projekt, som er iværksat i Skatteministeriet som følge af de af Rigsrevisionen påpegede forhold vedrørende sagsbehandlingstider i Landsskatteretten. Når såvel Ombudsmandens endelige redegørelse som redegørelsen fra projektet foreligger medio 2007, vil Skatteministeriet i samarbejde med Landsskatteretten sikre de for-

BILAG 1

nødne samlede initiativer til opfølgning af Ombudsmandens synspunkter. Ombudsmanden vil til den tid modtage en redegørelse om resultatet af denne samlede opfølgning.

Skatteministeriet skal i øvrigt overordnet henholde sig til de af Landsskatteretten ved skrivelse af 30. november 2006 afgivne kommentarer.

Skatteministeriet har dog følgende kommentarer ad enkelte fremhævede punkter i Folketingets Ombudsmands foreløbige redegørelse:

III.B.1. Kompetence mv.: Landsskatterettens kompetence til at behandle sager, der var genoptaget i told- og skatteregionen (foreløbig redegørelse side 18)

Skatteministeriet er enig med Landsskatteretten i den i Landsskatterettens kommentarer anlagte fortolkning, af bestemmelserne i skattestyrelseslovens § 3, stk. 3, og § 36, stk. 1, samt Landsskatterettens daværende forretningsordens § 19, stk. 3.

Skatteministeriet finder således, at de statslige told- og skattemyndigheder har været afskåret fra at tage stilling til en sag i det omfang Landsskatteretten har taget stilling til sagen, men ikke i det omfang sagen er indbragt for Landsskatteretten, men endnu ikke afgjort. De statslige told- og skattemyndigheders kompetence var dog begrænset af de almindelige ansættelsesfrister for den pågældende type af afgørelser.

Skatteministeriet bemærker, at ordlyden af skattestyrelseslovens § 36, stk. 1, er delvist videreført i skatteforvaltningslovens § 14, stk. 1, nr. 2 (jf. lovbekendtgørelse nr. 907 af 28. august 2006):

"2) Told- og skatteforvaltningen kan ikke træffe afgørelse i en sag i det omfang Skatterådet, Landsskatteretten, et skatteankenævn eller et vurderingsankenævn har taget stilling til sagen, jf. dog § 27, stk. 3, og § 32, stk. 3."

Denne formulering indebærer efter Skatteministeriets opfattelse, at SKAT kan træffe afgørelser såvel til gunst som til ugunst for borgeren, i perioden fra sagen påklages til Landsskatteretten, og indtil Landsskatteretten træffer afgørelse i sagen. SKATs kompetence er dog begrænset af de almindelige ansættelsesfrister for den pågældende type af afgørelser.

Er klagen afgjort af et skatteankenævn og derefter indbragt for Landsskatteretten, kan SKAT derimod kun med klagerens samtykke genoptage sagen, jf. § 27, stk. 3, i Landsskatterettens forretningsorden (jf. bekendtgørelse nr. 974 af 17. oktober 2005).

III.B.1. Kompetence mv.: Landsskatterettens kompetence til at behandle forhold, der ikke er omfattet af klagen (foreløbig redegørelse side 26 og 27)

Skatteministeriet kan tilslutte sig bemærkningerne i Landsskatterettens kommentarer.

Ministeriet er enig i, at formuleringen af skattestyrelseslovens § 24, stk. 1, og § 25, stk. 2 og 3, (nu skatteforvaltningslovens § 41, stk. 1, og § 42, stk. 2 og 3,) og den tilknyttede langvarige praksis støtter, at Landsskatteretten ikke skal statuere ugyl-

BILAG 1

dighed i tilfælde, hvor klageren har erklæret, at han ikke ønsker at gøre ugyldighedsindsigelsen gældende under sagen. At klageren herved har retskrav på at kunne undgå, at afgørelsen erklæres ugyldig, og derved har retskrav på en materiel afgørelse i sagen er efter ministeriets opfattelse en hensigtsmæssig og retssikker stilling for klageren.

III.B.1. Kompetence mv.: Spørgsmålet, om der skal medvirke læge medlemmer ved Landsskatterettens bestemmelse om at yde fuld omkostningsdækning ved syn og skøn.

Skatteministeriet kan tilslutte sig bemærkningerne i Landsskatterettens kommentarer.

Skatteministeriet kan *tilføje*, at spørgsmålet om ydelse af omkostningsgodtgørelse med 100 pct. eller 50 pct. som hovedregel afhænger af, om det vurderes, at den godtgørelsesberettigede har faet overvejende medhold i det eller de godtgørelsesberettigede spørgsmål eller ej. Udtalelser om denne såkaldte medholdsvurdering kan, når de afgives af Landsskatteretten, afgives af en kontorchef, dvs. uden medvirken af læge retsmedlemmer, jf. skatteforvaltningslovens § 56, stk. 2. (tidligere skattestyrelseslovens § 33 E, stk. 2).

Spørgsmålet om ydelse af omkostningsgodtgørelse med 100 pct. eller 50 pct. for udgifterne til afholdelse af syn og skøn er ikke omfattet af hovedreglen i skatteforvaltningslovens § 56, stk. 2, om, at afgørelsen skal træffes på grundlag af en medholdsvurdering. Af bemærkningerne til bestemmelsen i skatteforvaltningslovens § 52, stk. 3 (dengang skattestyrelseslovens § 33 C, stk. 2), i lovforslag L 121, Folketingsåret 1996/97, fremgår således:

"Landsskatteretten kan i den enkelte sag bestemme, at udgifter afholdt til syn og skøn **skal dækkes** fuldt ud og ikke kun delvist. Bestemmelsen er tænkt anvendt i tilfælde, hvor afholdelse af syn og skøn har tilført sagen væsentlige nye oplysninger, der ikke mere hensigtsmæssigt har kunnet indhentes på anden måde."

Under hensyn til, at de for borgerne mest vidtgående afgørelser om omkostningsgodtgørelse i Landsskatteretten baseres på en medholdsvurdering, som kan foretages uden medvirken af læge retsmedlemmer, finder Skatteministeriet den af Landsskatteretten beskrevne fremgangsmåde i forbindelse med forhåndstilsagn om fuld dækning af omkostninger ved afholdelse af syn og skøn ubetænkelig.

III.B.7. Persondataloven (foreløbig redegørelse side 56 ff.)

Skatteministeriet har noteret sig, at Folketingets Ombudsmand vil sende et eksemplar af sin redegørelse til Datatilsynet, og at Landsskatteretten har tilkendegivet, at man vil tage Datatilsynets eventuelle bemærkninger til efterretning.

Skatteministeriet er opmærksom på, at Datatilsynets gennemgang af redegørelsen kan give anledning til, at Skatteministeriet går i dialog med Datatilsynet og SKAT med henblik på at sikre en ensartet praksis med hensyn til underretning efter persondatalovens §§ 28 og 29 på hele ministerområdet.

BILAG 1

III.B.13. Sagsbehandlingsregler: Klagevejledning og vejledning om søgsmålsfrister (foreløbig redegørelse side 99 ff.)

Folketingets Ombudsmand omtaler herunder bestemmelsen i skattestyrelseslovens § 32, 2. pkt. (nu skatteforvaltningslovens § 49, 2. pkt.) om skatteministerens mulighed for at genoptage en sag, der er afgjort af Landsskatteretten.

Ombudsmanden udtaler side 100 bl.a. følgende:

"Selv om ordningen ikke er en egentlig klagemulighed, må den karakteriseres som en ekstraordinær mulighed for administrativ prøvelse. Der er derfor efter min opfattelse et behov for at borgerne bliver oplyst om muligheden for at Skatteministeriet kan bedømme sagen, og om muligheden for i den forbindelse at bede Skatteministeriet om suspensionstilsagn."

Side 101 konkluderer Folketingets Ombudsmand bl.a. følgende:

"...Det er herefter min opfattelse at det ville være i bedre overensstemmelse med god forvaltningsskik hvis Landsskatteretten (i de sager hvor klageren ikke har fået fuldt medhold i klagen) i sin klagevejledning direkte omtalte Skatteministeriets mulighed for at træffe beslutning om at en sag skal genoptages, og muligheden for i den forbindelse at bede ministeriet om suspensionstilsagn. En kort omtale heraf i følgebrevet kunne således opfylde det behov for vejledning, som jeg mener at borgerne har."

Skatteministeriet finder, at en opretholdelse af Landsskatterettens nuværende praksis, hvor man ikke i forbindelse med klagevejledning til domstolene omtaler muligheden for indbringelse for Skatteministeriet, ville være udtryk for en bedre varetagelse af borgernes interesser end Folketingets Ombudsmands henstilling. Denne opfattelse er begrundet nedenfor.

Indledningsvis bemærkes, at Skatteministeriets praksis for meddelelse af suspensionstilsagn har bestået i en **længere årrække**, således også før skattestyrelsesloven af 1989. Ministeriets praksis for meddelelse af suspensionstilsagn er således ikke indført i forbindelse med bestemmelsen i skattestyrelseslovens § 32, 2. pkt.

Om bestemmelsen i skattestyrelseslovens § 32, 2. pkt. (nu skatteforvaltningslovens § 49, 2. pkt.) bemærkes, at den er indført ved lov nr. 410 af 2. juni 2003 om ændring af skattestyrelsesloven og andre love (Ændring af fristreglerne på skatte- og afgiftsområdet m.v.) Fra lovforslaget, nr. L 175 af 12. marts 2003, har Folketingets Ombudsmand gengivet bemærkningerne til nr. 1. (tilføjelse af 2. pkt. til skattestyrelseslovens § 32), hvoraf bl.a. fremgår:

"Det må forventes, at bestemmelsens anvendelsesområde vil blive meget begrænset. Forslaget er ikke udtryk for, at der herved gives den skatte- eller afgiftspligtige en ekstra klagemulighed. En anmodning fra den skatte- eller afgiftspligtige til skatteministeren om at bringe bestemmelsen i § 32, 2. pkt., i anvendelse, vil blive betragtet som et partsindlæg, og den skatte- eller afgiftspligtige kan ikke forvente at få meddelt en længere forlængelse af indbringelsesfristen på baggrund af sin anmodning."

BILAG 1

Uagtet det således var tilkendegivet, at bestemmelsens anvendelsesområde forventedes at blive meget begrænset, og uagtet at det fremgik af de i øvrigt af Folketingets Ombudsmand citerede forarbejder, at en eventuel anvendelse af bestemmelsen ville blive besluttet af Skatteministeriets departement efter bemyndigelse fra ministeren, at Kammeradvokatens indstilling forudsattes indhentet som grundlag for beslutningen, og at den afledte ændring af skatteansættelse eller afgiftstilsvær ville blive foretaget af respektive de skatteansættende myndigheder og de regionale told- og skattemyndigheder, blev bestemmelsen dog gjort til genstand for en intensiv behandling i Folketingets Skatteudvalg. Flertallet i Skatteudvalget indstillede således lovforslaget til forkastelse på grund af bestemmelsens tilstedeværelse. Det fremgår af Skatteudvalgets tillægsbetænkning af 22. maj 2003 til lovforslaget og de deri gengivne spørgsmål, svar og talepapirer fra skatteministeren, at flertallet var af den (fastholdte) opfattelse, at bestemmelsen ville kunne anvendes af den til enhver tid siddende skatteminister til at træffe individuelle afgørelser ud fra andet end juridiske kriterier, mens skatteministeren på sin side redegjorde for, at afgørelserne - i det omfang de måtte blive truffet - ville blive truffet ud fra rent juridiske kriterier og i øvrigt kun rent undtagelsesvis ville blive forelagt for ministeren personligt.

I lyset af ovenstående forløb i Folketingets Skatteudvalg og de tilkendegivelser, der er fremkommet i forbindelse hermed, er der efter Skatteministeriets vurdering en ikke ubetydelig risiko for, at en efterlevelse af Folketingets Ombudsmands henstilling om at give vejledning om muligheden for at få Landsskatterettens afgørelse efterprøvet af skatteministeren af borgerne vil blive opfattet således, at skatteministeren kan gå personligt ind i sagen og sikre, at Landsskatterettens - i øvrigt juridisk korrekte - afgørelse bliver tilsidesat til fordel for dem.

Bestemmelsen ville i givet fald herved miste den funktion, som er tilkendegivet over for Folketinget, nemlig at spare borgere for at skulle anlægge retssag i de ganske enkeltstående tilfælde, hvor det er umiddelbart konstaterbart, at Landsskatterettens afgørelse har været juridisk forkert.

Skatteministeriet finder risikoen for en sådan udvikling retssikkerhedsmæssigt betænkelig. En afvejning af denne risiko over for den konkrete retlige interesse, borgerne i ganske enkelte tilfælde måtte have i at foranledige, at Skatteministeriet gennemgår sagen, findes efter Skatteministeriets opfattelse at måtte falde ud til, at man ikke bør vejlede borgerne om muligheden.

Det bemærkes herved, at Skatteministeriet ikke siden reglens indførelse har pålagt Landsskatteretten at genoptage nogen sag med hjemmel i skattestyrelseslovens § 32, 2. pkt., eller skatteforvaltningslovens § 49, 2. pkt., og at det ej heller er nødvendigt for en borger, der måtte have behov for en forlængelse af søgsmålsfristen, f.eks. i forbindelse med antagelse eller skift af rådgiver, at anmode om efterprøvelse i medfør af bestemmelsen for at opnå et genoptagelsestilsagn fra Skatteministeriet.

III.B.14. Sagsbehandlingstid (foreløbig redegørelse s. 101 ff.)

Skatteministeriet har noteret sig, at Folketingets Ombudsmand i sin foreløbige redegørelse har konstateret for lang sagsbehandlingstid i en række sager. Kritikken er begrundet i almindelige forvaltningsretlige regler og principper, og Skattemini-

BILAG 1

stenet kan som udgangspunkt henholde sig til Landsskatterettens bemærkninger. Dog finder Skatteministeriet anledning til at bemærke, at ministeriet er af den opfattelse, at Ombudsmandens bemærkninger i relation til og kritik af sagsbehandlingstiden ikke udelukkende kan forklares med henvisning til størrelsen af en institutions bevillinger.

M.C. Prøvelse (foreløbig redegørelse s. 141)

Folketingets Ombudsmand har analyseret forholdet mellem skattestyrelseslovens § 25, stk. 1, (nu skatteforvaltningslovens § 42, stk. 1, hvorefter fristen for klage til Landsskatteretten er 3 måneder fra modtagelsen af den afgørelse, der klages over, og Landsskatterettens forretningsordens § 2, stk. 4, 2. pkt., hvor det på grundlag af skattestyrelseslovens § 25, stk. 2 og 3, (nu skatteforvaltningslovens § 42, stk. 2 og 3,) er angivet, at Landsskatteretten kan fastsætte en frist på ikke under 14 dage til udbedring af mangler ved en indgivet klage, og at Landsskatteretten afviser klagen, hvis manglen ikke er udbedret inden for fristen.

Ombudsmanden har konstateret, at Landsskatterettens praktisering af forretningsordensbestemmelsen kan medføre, at en ufuldstændig klage, der er indgivet til Landsskatteretten kort tid efter modtagelsen af den afgørelse, der påklages, kan blive afvist af Landsskatteretten på grund af manglende udbedring af en påpeget mangel, selv om 3 måneders fristen for klage til Landsskatteretten endnu ikke er udløbet på tidspunktet for afvisningen.

Skatteministeriet har noteret sig, at Ombudsmanden ikke mener, at en mangel ved en klage kan kræves udbedret på et tidligere tidspunkt end det, hvor den egentlige klagefrist udløber.

Skatteministeriet er enig i, at et sådant sagsforløb kan forekomme, men kan ikke tiltræde Ombudsmandens synspunkt om, at Landsskatteretten i disse tilfælde ikke kan kræve manglen udbedret inden udløbet af 3 måneders fristen.

Skatteministeriet finder således, at skatteforvaltningslovens § 42, stk. 3, der er en særregel om tilfælde, hvor en indgivet klage er mangelfuld, går forud for den generelle fristregel i skatteforvaltningslovens § 42, stk. 1. Ombudsmandens fortolkning af samspillet mellem de to regler ville medføre, at en klage aldrig ville kunne afvises på grund af mangler, før der var forløbet mindst 3 måneder fra klagerens modtagelse af den afgørelse, der klages over, hvilket efter Skatteministeriets opfattelse ville medføre en uacceptabel forlængelse af Landsskatterettens sagsbehandlingstid. Dertil kommer, at i tilfælde, hvor den konstaterede mangel ved klagen består i, at den påklagede afgørelse hverken er medsendt eller nærmere beskrevet, og hvor denne mangel trods opfordring dertil aldrig bliver udbedret, vil det ikke være muligt for Landsskatteretten at konstatere, hvornår den påklagede afgørelse er truffet. I disse tilfælde måtte retten i givet fald vente 3 måneder fra indgivelsen af klagen, for der kunne ske afvisning, hvilket yderligere ville forlænge rettens sagsbehandlingstid.

Skatteministeriet har noteret sig, at Landsskatteretten har oplyst, at man i tilfælde, hvor en klage er afvist, og hvor der efterfølgende, men inden udløbet af 3 måneders fristen, indgives en ny klage, der opfylder formkravene, vil realitetsbehandle den pågældende klage.

BILAG 1

Efter Skatteministeriets opfattelse må der i den forbindelse kunne stilles det yderligere krav til Landsskatteretten, at hvis den nye klage heller ikke opfylder formkravene, skal Landsskatteretten på ny fastsætte en klagefrist på ikke under 14 dage til udbedring af manglen, samt realitetsbehandle klagen, dersom manglen udbedres inden for fristen.

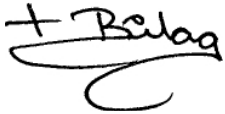
Fordelen herved er, at sagsbehandlingstiden for sager, hvori Landsskatteretten afviser sagen på grund af manglende udbedring af påpegede mangler ved klagen, ikke behøver at overskride 3 måneder.

Skatteministeriet finder de beskrevne fremgangsmåde fra Landsskatterettens side lovmedholdelig og tilfredsstillende. Skatteministeriet må dog nære betænkelighed ved, at den nye klage tilsyneladende vil blive pålagt ny klageafgift, uanset om den opfattes som en ny klage eller som en anmodning om genoptagelse af den oprindelige klage, der blev afvist på grund af manglende udbedring af formmangler. Efter Skatteministeriets opfattelse bør der ikke opkræves klageafgift af en fornyet klage, der indgives inden for 3 måneders fristen, bortset fra tilfælde, hvor der mangler indbetaling af klagen i forbindelse med den oprindelige klagesag. Skatteministeriet vil i påkommende fald være indstillet på at søge lovgivningen ændret for at undgå, at der opkræves dobbelt klageafgift i disse situationer.

Med venlig hilsen

Birte Deleuran

Koncernstyringsdirektør

BILAG 2**LANDSSKATTERETTEN**

Folketingets
Ombudsmand
Gammeltorv 22
1457 København K

FOLKETINGETS OMBUDSMAND
DATO 30. NOV. 2006 INIT.
J.NR. 2004-3405-980

Ved Vesterport 6, 6.sal
1612 København V

Telefon 3376 0909
Fax 3376 0808

CVR-nr. 10242894
EAN-nr. 5798000033726

Isr@lsr.dk
www.isr.dk

J.nr. 2-0-1500-0058

Dato: 30. NOV. 2006

Deres j.nr. 2004-3405-980

Vedrørende foreløbig redegørelse om ombudsmandens undersøgelse af**40 klagesager fra Landsskatteretten**

Landsskatteretten har gennemgået ombudsmandens foreløbige redegørelse om undersøgelse af 40 klagesager fra Landsskatteretten.

I den foreløbige redegørelse er der påpeget et antal konkrete sagsbehandlingsfejl. Så vidt retten kan konstatere, er der i al væsentlighed tale om, at ordensforskrifter i visse tilfælde ikke er (fuldt) overholdt, hvilket selv sagt beklages. Således som retten forstår redegørelsen, ville imidlertid ingen af de påpegede fejl kunne have ført til, at rettens afgørelse ved en efterfølgende prøvelse f.eks. ansås for ugyldig. Landsskatteretten har således med tilfredshed konstateret, at alle væsentlige garantiforskrifter, der skal sikre, at der træffes en rigtig afgørelse på et fuldt oplyst grundlag, synes fuldt ud overholdt i de undersøgte sager.

Det skal da også bemærkes, at Landsskatteretten i ingen af de undersøgte sager har modtaget henvendelser fra klagere (eller andre) efter afsigelsen af kendelse. Retten formoder derfor, at både klagere og repræsentanter har vur-

BILAG 2

deret, at sagerne har været behandlet tilfredsstillende, og at der i de enkelte sager er truffet en materiel rigtig afgørelse.

Når ombudsmandens endelige redegørelse foreligger, vil Landsskatteretten imidlertid straks tage initiativ til en samlet gennemgang af redegørelsen på såvel chef- som sagsbehandlerniveau med henblik på indskærpelse af de regler og rutiner, som ombudsmanden har påpeget ikke i alle tilfælde er fuldt overholdt. Landsskatteretten tilstræber ved løbende efteruddannelse og oplæring af nye medarbejdere, at sagsbehandlingen i retten foregår på et højt niveau, og ombudsmandens redegørelse vil derfor blive benyttet til såvel en generel gennemgang af de gældende regler og rutiner som til fremtidig undervisning.

Ombudsmanden har i sin foreløbige redegørelse endvidere i flere tilfælde anmodet om Landsskatterettens bemærkninger/udtalelse. Disse fremgår nedenfor. På enkelte punkter, hvor der ikke er anmodet om sådanne bemærkninger/udtalelser, har den foreløbige redegørelse dog også givet anledning til bemærkninger. Disse fremgår ligeledes nedenfor, hvor systematikken i den foreløbige redegørelse er fulgt.

III.B.1. Kompetence mv.

Landsskatterettens kompetence til at behandle sager, der var genoptaget i told- og skatteregionen (foreløbig redegørelse side 18)

Ombudsmanden udtaler, at hvis en klage vedrørte en skatteansættelse, og klageren over for skatteankenævnet havde tilsluttet sig at nævnet genoptog sagen, skulle nævnet underrette Landsskatteretten herom, hvorefter retten henlagde sagen, jf. forretningsordenens § 19, stk. 3. Videre udtaler ombudsmanden:

"Ud over de tilfælde, hvor der er særlig hjemmel hertil, er det min opfattelse at en underinstans ikke kan genoptage en sag, der er påklaget.

BILAG 2

Jeg kan ikke se at betydningen af oplysningen om, at sagen skulle være genoptaget i regionen er blevet undersøgt nærmere. (...) "

Landsskatteretten forstår udtalelsen således, at det er ombudsmandens opfattelse, at regionen ville være afskåret fra at genoptage en sag, når den pågældende sag var påklaget til Landsskatteretten.

Skattestyrelseslovens § 36, stk. 1, (nu delvis videreført i skatteforvaltningslovens § 14) havde følgende ordlyd:

"De lokale skattemyndigheder, de statslige told- og skattemyndigheder, vurderingsmyndighederne samt vurderingsankenævnene kan ikke træffe afgørelse i sager, i det omfang Ligningsrådet eller Landsskatteretten har taget stilling til sagen ved kendelse. "

For de kommunale skattemyndigheder gjaldt endvidere bestemmelsen i skattestyrelseslovens § 3, stk. 3:

"Den kommunale skattemyndighed kan ikke foretage eller ændre en skatteansættelse i det omfang, hvor en anden skattemyndighed har taget stilling til ansættelsen. Den kommunale skattemyndighed kan heller ikke foretage eller ændre en skatteansættelse, i det omfang en anden skattemyndighed har ansættelsen under behandling.(...)

Endvidere fremgik det af § 19, stk. 3, i Landsskatterettens forretningsorden (nu § 27, stk. 3):

"Hvis klagen vedrører en skatteansættelse, og klageren overfor skatteankenævnet har tilsluttet sig, at nævnet genoptager sagen, underretter nævnet Landsskatteretten skriftligt herom. Landsskatteretten meddeler skriftligt klageren, at klagen herefter er henlagt i Landsskatteretten. "

Landsskatteretten har fortolket reglerne således, at de statslige told- og skattemyndigheder alene har været afskåret fra at genoptage en sag, der var påklaget til Landsskatteretten, såfremt Landsskatteretten havde taget stilling til

BILAG 2

sagen ved kendelse. Hvis den statslige told- og skattemyndighed under sagsbehandlingen i Landsskatteretten blev opmærksom på, at den af told- og skattemyndigheden truffene afgørelse var urigtig, havde told- og skattemyndigheden mulighed for at genoptage og ændre den påklagede afgørelse, indtil Landsskatteretten havde taget stilling til sagen. Dette forudsatte dog, at genoptagelsen og ændringen kunne nås inden for ansættelsesfristerne. Den kommunale skatteforvaltning var derimod afskåret fra at tage stilling til en sag, der var under behandling i højere instans.

I modsat fald ville det betyde, at de statslige told- og skattemyndigheder ikke ville kunne rette op på eventuelle fejl, selv om ansættelsesfristen ikke var udløbet. I tilfælde, hvor told- og skatteforvaltningen havde erkendt at have begået sagsbehandlingsfejl, der kunne føre til afgørelsens ugyldighed, ville told- og skattemyndigheden skulle stå på sidelinien, mens sagen blev "forældet", mens den verserede for Landsskatteretten. Når Landsskatteretten afsagde kendelse om ugyldighed, ville told- og skatteforvaltningen som følge af ansættelsesfristerne oftest være forhindret i at foretage en fornyet ansættelse.

I øvrigt bemærkes, at told- og skatteforvaltningen i forbindelse med 1. høring - det vil sige når Landsskatteretten har modtaget en klage og underretter myndigheden om klagen - af og til har erkendt, at den påklagede afgørelse er forkert, og at klageren f.eks. er berettiget til et fradrag. I disse tilfælde har told- og skatteforvaltningen ofte af egen drift meddelt, at man har genoptaget sagen og indrømmet fradraget, og i visse tilfælde sågar allerede udbetalt penge til klageren. Det forekommer uhensigtsmæssigt, hvis told- og skatteforvaltningen skulle være afskåret fra at revurdere sagen og indrømme et fradrag, og det var påkrævet, at sagen blev ført til ende i Landsskatteretten med afholdelse af forhandling og eventuel retsmøde.

Landsskatteretten har fortolket bestemmelsen i forretningsordenens § 19, stk. 3, således at det netop kun var for så vidt angår genoptagelse i skatteanke-

BILAG 2

nævnet, at det var påkrævet, at klageren gav sin tilslutning til genoptagelse, såfremt sagen var påklaget til Landsskatteretten.

Som følge af formuleringen af bestemmelsen i skattestyrelseslovens § 36, sammenholdt med skattestyrelseslovens § 3, stk. 3, forretningsordenens § 19, stk. 3, og de statslige told- og skattemyndigheders revisionsbeføjelse, er det således Landsskatterettens opfattelse, at de statslige told- og skattemyndigheder alene har været afskåret fra at tage stilling til en sag, i det omfang Landsskatteretten havde taget stilling til sagen ved kendelse.

Landsskatterettens kompetence til at behandle forhold, der ikke er omfattet af klagen *(foreløbig redegørelse side 26 og 27)*

Ombudsmanden har bedt om Landsskatterettens generelle bemærkninger til spørgsmålet om rettens prøvelse ex officio af garantiforskrifter.

Landsskatteretten anser spørgsmålet for at indeholde to problemstillinger. Dels om Landsskatteretten ex officio skal påse, om der er sket tilsidesættelse af garantiforskrifter, dels om Landsskatteretten skal prøve ugyldighedsspørgsmålet, selv om klageren ikke ønsker det.

Landsskatterettens bemærkninger er følgende:

I skattestyrelseslovens § 23 (nu skatteforvaltningslovens § 11) var angivet, hvilke afgørelser Landsskatteretten påkender klager over.

I skattestyrelseslovens § 24, stk. 1, (nu skatteforvaltningslovens § 41) var angivet klagegrundene ved påklage af en skatteansættelse.

Det fremgår af skattestyrelseslovens § 24, stk. 1:

"En skatteansættelse af indkomst kan påklages, når den klage berettigede mener,

(...)

BILAG 2

*2) at skatteansættelsen er ugyldig på grund af formelle fejl
(...)”*

Den afgørelse, der kan påklages til Landsskatteretten, er afgørelsen om skatteansættelsen (m.fl.). I skattestyrelseslovens § 24, stk. 1, er angivet, af hvilke klagegrunde en klager kan påklage en afgørelse om ansættelse til Landsskatteretten. Landsskatteretten fortolker bestemmelsen i § 24, stk. 1, således, at det er klageren, der afgør, hvilken begrundelse klageren har for at påklage en afgørelse til Landsskatteretten. Dette er også i overensstemmelse med skattestyrelseslovens § 25, stk. 2, 3. pkt., hvoraf følger, at klagen skal angive, på hvilke punkter afgørelsen anses for urigtig og begrundelsen herfor. Det følger af § 25, stk. 3, at Landsskatteretten kan afvise en klage, såfremt den ikke er tilstrækkeligt begrundet. Endvidere kan klageren til enhver tid tilbagekalde klagen.

I dom af 22. marts 1968 udtrykte Højesteret sig således om Landsskatteretten:

*”Det tiltrædes, at Landsskatteretten må anses som en administrativ klageinstans.
Uanset, at den har en betydelig uafhængighed og et vist judicielt præg
(...)”*

Det er endvidere fremhævet i bemærkningerne til lovforslag L6 af 4. oktober 1989 (skattestyrelsesloven) (FT 1989/90, tillæg A sp. 253), at Landsskatteretten, uanset navnet, ikke er en domstol, men derimod den øverste administrative klageinstans på en række områder.

Dette indebærer, at Landsskatteretten i lighed med andre forvaltningsmyndigheder er undergivet officialmaximen. I Vejledning til Forvaltningsloven, Justitsministeriet, 1986 er officialmaximen beskrevet således:

”Det er et helt grundlæggende princip i dansk forvaltningsret, at det påhviler den pågældende forvaltningsmyndighed selv, eventuelt i samarbejde med andre myndigheder, at fremskaffe fornødne oplysninger om de foreliggende

BILAG 2

sager eller dog at foranledige, at private, navnlig parterne, yder medvirken til sagens oplysning. (..)

*Det er endvidere forvaltningsmyndighedens pligt at sørge for, at de fornødne oplysninger skaffes til veje på den hurtigste og mest hensigtsmæssige måde. En sag skal undersøges af myndigheden så langt, som det er nødvendigt i det enkelte tilfælde for at træffe **en** forsvarlig afgørelse. Ved vurderingen af, hvor omfattende undersøgelser der bør foretages, indgår en række hensyn. For*

uden hensynet til at nå frem til den materielt rigtige afgørelse spiller hensynet til, at afgørelsen træffes uden unødigt forsinkelse, en væsentlig rolle. "

I klagesager, der rejses på partens eget initiativ, må det faktiske afgørelsesgrundlag i betydeligt omfang tilvejebringes af parten selv, og myndighedens indsats indskrænker sig således til at vejlede parten om, hvilke oplysninger der må fremskaffes. Partens oplysningspligt må i klagesager anses for at være af processuel karakter, og manglende eller mangelfuld opfyldelse heraf vil eventuelt kunne tillægges processuel skadevirkning, jf. herved bl.a. artiklen i Juristen 1986.227 af tidligere Ombudsmand Niels Eilschou Holm. For Landsskatterettens vedkommende var det således også i skattestyrelseslovens § 25, stk. 2 (nu skatteforvaltningslovens § 42, stk. 2) angivet, at dokumenter, som ønskes anvendt som beviser, skal følge med klageskrivelsen i original eller kopi. Endvidere skal klageren indsende den afgørelse, der klages over og den i forbindelse med afgørelsen udarbejdede sagsfremstilling.

Det er således Landsskatterettens opfattelse, at der som følge af en række bestemmelser i skattestyrelsesloven (nu skatteforvaltningsloven), er tale om, at der gælder et "modificeret" officialprincip for Landsskatteretten.

Det er Landsskatterettens opfattelse, at lovbestemmelserne i skattestyrelseslovens § 24, stk. 1, nr. 2, og til dels § 25, stk. 2, 3. pkt., bliver uden mening, hvis ikke det er klagerens beslutning, om vedkommende ønsker at gøre ugyldighed gældende.

BILAG 2

Som følge af bestemmelserne i skattestyrelseslovens § 24, stk. 1, nr. 2, påser Landsskatteretten som udgangspunkt ikke ex officio, om der er begået sagsbehandlingsfejl i forbindelse med foretagelse eller klagebehandling af den påklagede ansættelse. Bliver Landsskatteretten imidlertid rent faktisk opmærksom på, at der tilsyneladende er begået sagsbehandlingsfejl, der kan føre til den påklagede afgørelses ugyldighed, må det følge af officialmaximen, at retten vurderer spørgsmålet og eventuelt beder om klagerens bemærkninger hertil.

Såfremt retten bliver opmærksom på en sagsbehandlingsfejl, der sandsynligvis vil kunne føre til den påklagede afgørelses ugyldighed, vil rettens kontor således rette henvendelse til klageren eller dennes repræsentant for at undersøge, om ageren ønsker at gøre ugyldighed gældende. Baggrunden herfor er bl.a. formuleringen af skattestyrelseslovens § 24, stk. 1, nr. 2, og det forhold, at klageren har rådigheden over klagens omfang og opretholdelse. I mange tilfælde har klageren et ønske om at få prøvet sagens realitet. Dette kan f.eks. være som følge af, at problemstillingen går igen i de efterfølgende år. Endvidere vil en afgørelse fra Landsskatteretten om ugyldighed ofte betyde, at klageren skal igennem klagesystemet på ny. Konsekvensen af, at en afgørelse fra skatteankenævnet erklæres ugyldig, er således at den ugyldige afgørelse annulleres, og at klageren har krav på en fornyet behandling af sin klage i skatteankenævnet. Er der tale om en afgørelse fra et skattecenter (tidligere told- og skatteregion), der er påklaget direkte til Landsskatteretten som 1. klageinstans, vil konsekvensen være, at skattecentrets forhøjelse annulleres, men skattecentret vil blot kunne træffe en ny afgørelse, såfremt dette kan nås under hensyn til den ordinære ansættelsesfrist. Ofte har klageren således intet ønske om, at Landsskatteretten tager stilling til spørgsmål om ugyldighed eller statuerer ugyldighed.

Endvidere bemærkes, at Landsskatterettens kontor ikke nødvendigvis altid på forhånd - det vil sige inden kontoret forelægger en sag til afgørelse for de retsmedlemmer, der skal votere i sagen - kan konstatere, om der overhovedet

BILAG 2

er tale om tilsidesættelse af en garantiforskrift. Det vil ofte være et voteringsspørgsmål, om der er tale om tilsidesættelse af en garantiforskrift. Det forekommer vanskeligt og under hensyn til skattestyrelseslovens bestemmelser også uholdbart, hvis Landsskatterettens kontor ville være nødsaget at meddele klageren, at man er opmærksom på, at der eventuelt er sket tilsidesættelse af en garantiforskrift, og at dette eventuelt kan føre til afgørelsens ugyldighed, og at Landsskatteretten er nødt til tage stilling til spørgsmålet, selv om klageren ikke ønsker at angive dette som klagegrund. Samtidig skulle kontoret forklare, at det forhold, at klageren ikke ønsker spørgsmålet prøvet (og ikke anser fejlen for væsentlig) vil indgå som et parameter i vurdering af fejlens væsentlighed.

Ser man på baggrunden for f.eks. høringsregler og begrundelseskrav, må udgangspunktet være, at såfremt klageren anser sig hørt i tilstrækkelig grad og/eller anser afgørelsen for tilstrækkeligt begrundet, kan en eventuel fejl ikke anses for at være konkret væsentlig, og følgelig vil afgørelsen ikke være ugyldig. Det synes endvidere at stride mod formuleringen af skattestyrelseslovens § 24, stk. 1, nr. 2, at Landsskatteretten skal tage stilling til spørgsmål om ugyldighed, selv om klageren ikke mener og ikke ønsker at gøre gældende/nedlægge påstand om, at afgørelsen er ugyldig.

Det er således Landsskatterettens synspunkt, at det som det helt klare udgangspunkt er klageren, der beslutter, om ugyldighed skal gøres gældende.

Det kan tilføjes, at domstolene også i enkelte tilfælde ved påstand om ugyldighed som følge af formelle fejl, har tillagt det vægt, at ugyldighedssynspunktet først er fremsat på et sent tidspunkt. Se herved TfS 2000.873 ØLD "*Landsretten fandt endvidere ikke, at der forelå formelle fejl ved kommunens afgørelse, idet den omstændighed, at afgørelsen ikke indeholdt en henvisning til de relevante retsregler, ikke på nuværende tidspunkt kunne føre til afgørelsens ugyldighed.*".

BILAG 2

Det forekommer ikke i overensstemmelse med indholdet af landsrettens præmisser, at Landsskatteretten skulle have en pligt til i alle tilfælde at påse ex officio om der er sket tilsidesættelse af garantiforskrifter, og at tage stilling til om tilsidesættelsen fører til afgørelsens ugyldighed, selv om klageren ikke ønsker det.

Landsskatterettens kompetence til uden medvirken af læge medlemmer at bestemme fuld omkostningsdækning ved syn og skøn *(foreløbig redegørelse side 30 ff.)*

Ombudsmanden har bedt Landsskatteretten om at udtale sig nærmere om, hvor i Landsskatteretten kompetencen til at bestemme, at udgifter, der er eller vil blive afholdt til syn og skøn i en landsskatteretssag, lå på tidspunktet for Landsskatterettens afgørelse af de undersøgte sager, og hvor den ligger nu. Endvidere har ombudsmanden bedt retten om at udtale sig om, på hvilket retsgrundlag denne kompetence hviler.

Ordningen er beskrevet i Betænkning nr. 1382 fra februar 2000 om omkostningsdækningsordningen, side 270 ff.

Både på tidspunktet for afgørelse af de undersøgte sager og nu træffes beslutningen om at yde omkostningsgodtgørelse til afholdelse af syn og skøn i en landsskatteretssag efter reglen i nugældende skatteforvaltningslovs § 13, dvs. ved nævnsbehandling.

Behovet for at få afklaret, om der kan gives sådan godtgørelse, viser sig imidlertid under selve behandlingen af sagen. Ordningen administreres derfor således, at det kontor, der har den pågældende sag under behandling, kan give tilsagn om, at omkostningerne vil blive dækket fuldt ud. Der er i sådanne tilfælde for så vidt tale om, at kontoret forudskikker retsmedlemmernes stillingtagen til spørgsmålet om omkostningsgodtgørelse. Man kunne da også teoretisk forestille sig, at retsmedlemmerne efterfølgende nåede til, at klageren ikke skulle have fuld omkostningsgodtgørelse til et syn og skøn, der på

BILAG 2

dette tidspunkt ville være afholdt. Det er en imidlertid et teoretisk problem, som aldrig er opstået i praksis. Retsmedlemmerne har således altid i forbindelse med voteringen i sagen i øvrigt tilsluttet sig kontorets vurdering af behovet for et syn og skøn, og ordningen fungerer derfor både til klagerens og rettens fulde tilfredshed.

I ovennævnte betænkning, hvori Landsskatterettens praksis med forhåndstilsagn til dækning af omkostninger ved syn og skøn er beskrevet, er der da heller ikke bemærkninger til denne fremgangsmåde.

Hvis kontoret ikke finder grundlag for at give et sådan tilsagn, meddeles det klageren/dennes repræsentant, at der ikke kan gives tilsagn om at omkostningerne vil blive dækket fuldt ud, men at der vil blive truffet afgørelse herom i forbindelse med sagens afslutning - dvs. når der afsiges kendelse i sagen. I dette tilfælde fremgår rettens afgørelse vedrørende omkostningsgodtgørelse således direkte af kendelsen.

M.B.3. Vejledning

Sag nr. 21 og 28 (foreløbig redegørelse side 37 ff.)

I sag nr. 21 kan det for så vidt tiltrædes, at der burde have været givet vejledning om, at Told- og Skattestyrelsen var rette klagemyndighed for afgørelsen om, at den pågældende virksomhed skulle afmeldes fra momsregistrering med tilbagevirkende kraft. Landsskatteretten fastslog imidlertid med sin kendelse, at virksomheden, uanset om den var momsregistreret eller ej, ikke var berettiget til momsfradrag som angivet. Efter en konkret vurdering ansås virksomheden derfor ikke for at have en selvstændig interesse i at påklage afgørelsen om, at momsregistreringen ophævedes med tilbagevirkende kraft.

For så vidt angår sag nr. 28 fremgår det af sagens akter, at ToldSkat havde anset den pågældende virksomhed for momsregistreringspligtig, fordi virksomheden ansås for at levere momspligtige ydelser. Landsskatteretten stad-

BILAG 2

fæstede afgørelsen om, at virksomheden leverede momspligtige ydelser. Efter momslovens § 47 skal afgiftspligtige personer, der driver virksomhed med levering af varer og ydelser, som ikke er fritaget efter § 13, anmelde deres virksomhed til registrering hos de statslige told- og skattemyndigheder. Registreringspligten var således en automatisk følge af Landskatterettens kendelse. I den situation blev det vurderet som mere vild- end vejledende at angive Told- og Skattestyrelsen som klageinstans for afgørelsen om momsregistrering.

M.B.4. Notatpligt,

(foreløbig redegørelse side 41 ff.)

Ombudsmanden har bedt om en udtalelse vedrørende Landsskatterettens overvejelser om behovet for generelle retningslinier for notattagning.

Landsskatteretten benytter 2 former for notater:

Indersiden af det gule korrespondanceomslag, der foreligger i alle sager, benyttes til notater af ekspeditions-mæssig karakter, som f.eks. at repræsentanten telefonisk har anmodet om udsættelse med indsendelse af indlæg, og at sådan anmodning er imødekommet, eller at der telefonisk er aftalt tidspunkt for forhandling af sagen. Sådanne notater påføres med håndskrift. Det er Landsskatterettens opfattelse, at dette ikke hindrer, at der kan gives aktindsigt i sådanne notater. Der er tale om en simpel og tidsbesparende form for opfyldelse af notatpligten vedrørende mundtlige - typisk telefoniske - aftaler mv., der ikke er omfattet af offentlighedslovens § 6, stk. 1.

Til opfyldelse af notatpligten vedrørende mundtlige oplysninger omfattet af offentlighedslovens § 6, stk. 1, benyttes egentlige notatark, der er indlagt som koncepter/standarder i Landsskatterettens sagsbehandlingssystem. Her

BILAG 2

kan vælges mellem "notat" eller "telefonnotat". Der vedlægges eksempler på disse 2 former for notater.

Endelig foretages referater af forhandlinger (møder) med klageren på et særskilt dokument, benævnt "forhandlingsreferat", der ligeledes foreligger som koncept/standard i sagsbehandlingssystemet.

For så vidt angår anmodninger om aktindsigt, imødekommes disse enten ved brev eller ved, at klageren/repræsentanten får lejlighed til at gennemgå sagens akter på et møde med sagsbehandleren (forhandling). Når anmodningen om aktindsigt imødekommes fuldt ud under et møde, derved at klageren/repræsentanten får lejlighed til gennemgå samtlige sagens akter, og eventuelt modtager kopi af dele af sagens akter, gøres der efter praksis ikke særskilt notat om, hvilke akter klageren/repræsentanten har modtaget kopi af.

Det svarer efter Landsskatterettens opfattelse til, at aktindsigten meddeles ved brev, hvori det fremgår, at anmodningen er fuldt ud imødekommet for så vidt angår samtlige sagens akter, og disse vedlægges i kopi uden at være særskilt oplyst. Uanset på hvilken måde aktindsigten imødekommes (ved brev eller på et møde), vil det af henholdsvis brevet, mødereferatet fremgå, hvis der har foreligget akter, der er undtaget fra aktindsigt.

Som det fremgår indledningsvis, vil Landskatteretten foretage en samlet gennemgang af ombudsmandens endelige redegørelse. I forbindelse hermed vil notatpligten blive indskærpet, herunder at notater ikke bør foreligge i form af løse håndskrevne sedler og lignende.

III.B.5. Brevkopier mv.

Modtagne breve (*foreløbig redegørelse side 50f.*)

Ombudsmanden har bedt Landsskatteretten udtale sig om, hvordan det sikres, at der på sagerne ligger et dokument, der viser hvornår og med hvilket

BILAG 2

indhold den myndighed, som klagen angår, har besvaret Landsskatterettens henvendelse i anledning af den modtagne klage.

I Landsskatterettens journalsystem registreres det, hvornår sagens akter modtages fra den myndighed, der har truffet afgørelse. Myndighedens eventuelle udtalelse vedrørende nye faktiske oplysninger i klagen til Landsskatteretten indgår samtidig hermed. Tidspunktet for modtagelsen af en sådan udtalelse vil derfor i alle tilfælde kunne dokumenteres. Der vedlægges kopi af journaludskrift vedrørende de 6 undersøgte sager, hvor udtalelsen hverken forelå i original eller i kopi (sag nr. 05, 11, 12, 14, 15 og sag nr. 18).

Hvis der er fremkommet en egentlig udtalelse fra den myndighed, der har truffet afgørelse, vil denne udtalelse ifølge rettens interne instruks om bilagering, være vedlagt sagen som bilag 2. Bilag 2 returneres ikke til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen, når Landsskatteretten afslutter sagen. Det må derfor antages, at der i de 6 sager, hvor der ikke nu foreligger kopi af fremsendelsesbrevet fra denne myndighed, ikke har foreligget en egentlig udtalelse. Det er imidlertid stadig beklageligt, at dette ikke nu kan konstateres.

Landsskatteretten vil derfor indskærpe, at myndighedens fremsendelsesbrev til Landsskatteretten altid skal bevares i original eller efter omstændighederne i kopi.

Sag nr. 23

Sag nr. 23 blev behandlet sammen med en anden sag om opkrævning af punktafgifter hos samme virksomhed. Brevet af 1. april 2003, hvori virksomhedens repræsentant anmodede om fristudsættelse i begge sager, beror på Landsskatterettens arkiv i den sag, der vedrører opkrævning af punktafgifter. Der vedlægges kopi af brevet. Det er beklageligt, at der ikke forelå en kopi af brevet i den undersøgte sag.

BILAG 2

Oplysninger på sagsomslag *(foreløbig redegørelse side 51 f)*

Alle bevægelser i sagerne registreres i Landsskatterettens journalsystem, og det blå sagsomslag tjener derfor ikke som dokumentation for disse bevægelser.

De blå sagsomslag har imidlertid rubrikker, der giver plads til notater om sagens bevægelser. Rubrikkerne anvendes primært som led i kommunikationen mellem sagsbehandler, kontorchef og journal. På omslaget angiver sagsbehandleren f.eks., at sagen skal til kontorchef, hvorefter kontomedarbejderen registrerer denne bevægelse i journalsystemet. Endvidere fremgår det af omslaget, hvornår sagen er indgået, sendt i høring og kommet retur fra høring. Derved kan sagsbehandler og kontorchef hurtigt danne sig et overblik

over de vigtigste indledende sagsbehandlingsskridt, og sagens alder kan umiddelbart aflæses. Selv om notaterne på de blå sagsomslag således ikke tjener en egentlig sagsstyringsfunktion, har de altså en stor værdi. Da tidsforbruget, der anvendes til udfyldelse af rubrikkerne, må karakteriseres som minimalt set i forhold til udbyttet, har Landsskatteretten ikke nogen planer om at afskaffe disse.

Datostempling af indkomne dokumenter *(foreløbig redegørelse side 53 f)*

Ombudsmanden har bedt Landsskatteretten udtale sig om, hvorledes det sikres, at alle indkomne dokumenter forsynes med samme entydige angivelse af datoen for modtagelsen i Landsskatteretten.

I det omfang, der i de undersøgte sager er indgået post, der ikke er datostemplet, er det en fejl, hvilket er beklageligt. Det vil blive indskærpet, at al indgået post datostemples, og at datoen for, hvornår en klage må anses for indgået i Landsskatteretten, er det tidspunkt, hvor retten første gang modtager en henvendelse i sagen. Kommer henvendelsen udenfor normal arbejdstid, vil sagen først blive anset for indgået dagen efter.

BILAG 2

Udgående breve (foreløbig redegørelse side 54f)

Ombudsmanden har bedt Landsskatteretten udtale sig om, hvorledes det sikres, at der i alle tilfælde bevares autentiske kopier af Landsskatterettens udgående breve.

I det omfang der i de undersøgte sager er udgående breve, der ikke er datostempet og ikke har oplysninger om, hvilken medarbejder, der har sendt brevet, er det en beklagelig *fejl*. Det vil blive indskærpet, at kopien i sagen af udgående post skal datostemples og stemples med underskriverens navn.

Ombudsmanden har endvidere bedt Landsskatteretten om at uddybe oplysningen i årsrapporten for 2004 om, at alle egenproducerede sagsakter lagres i fællesdokumentsystemet, indtil sagen er afsluttet. Retten er i den forbindelse blevet bedt om at oplyse, med hvilket indhold dokumenterne opbevares, og hvorledes det sikres at dokumenter opbevares, efter at sagen er afsluttet.

Landsskatteretten har ikke elektronisk arkivering og har heller ikke tilladelse til at opbevare dokumenter elektronisk. Det er papirversionen af alle dokumenter, der arkiveres. De egenproducerede dokumenter lægges i en papirversion på sagen, når de sendes og/eller er endelige. Dokumenterne opbevares tillige elektronisk, indtil sagen afsluttes, hvorefter de slettes automatisk.

M.B.6. Aktindsigt

Sag nr. 27 (foreløbig redegørelse side 55 f)

Landsskatteretten beklager, at man tilsyneladende ikke har været opmærksom på det af klageren anførte om aktindsigt i interne arbejdsdokumenter, og at anmodningen/klagen herom derfor ikke er besvaret.

BILAG 2

III B.7. Persondataloven

(foreløbig redegørelse side 56 ff.)

Landsskatteretten har noteret sig bemærkningerne om rettens anvendelse af persondataloven. Det bemærkes dog, at retten har udarbejdet en intern instruks om underretning af bipersoner, og at sagsbehandlingssystemet indeholder et standardbrev, der benyttes ved sådan underretning.

Landsskatteretten vil i overensstemmelse med ombudsmandens anbefaling revurdere sin praksis vedrørende underretning efter persondataloven, herunder om der kan være behov for en tydeliggørelse af bestemmelserne i den folder, der udsendes i forbindelse med kvitteringsbrevet.

Hvis Datatilsynets gennemgang af ombudsmandens endelige redegørelse giver anledning til bemærkninger, vil Landsskatteretten naturligvis også tage disse til efterretning.

III.B.8. Partshøring

Sager, hvor der ikke er blevet partshørt korrekt *(foreløbig redegørelse side 65 ff.)*

Sag nr. 24

I denne sag, hvor klageren var repræsenteret ved en professionel repræsentant (et statsautoriseret revisionsaktieselskab), var der alene begæret forhandling og altså ikke retsmøde. Det udsendte materiale var en udtalelse fra ToldSkat, hvori det tidligere opkrævede momstilsvar blev nedsat, men udtalelsen indeholdt ikke i øvrigt oplysninger af faktisk karakter. I hvert fald i denne situation fandt - og finder - Landsskatteretten ikke behov for at angive, at klagen vil blive afgjort på det foreliggende grundlag, hvis klageren/repræsentanten ikke fremkommer med bemærkninger til det udsendte materiale. Dette angives derimod i alle tilfælde, hvor der anmodes om f.eks. indsendelse af materiale eller lignende, og hvor det må påregnes, at mang-

lende indsendelse vil have skadevirkning for klageren. Dette var ikke situationen her.

BILAG 2

Ved udsendelse af f.eks. forhandlingsreferater gøres der tilsvarende heller ikke bemærkning om, at sagen vil blive afgjort på det foreliggende grundlag, hvis der ikke kommer bemærkninger til referatet.

Sag nr. 38 (foreløbig redegørelse side 66)

Udtalelsen blev udsendt sammen med indkaldelsen til forhandling, der var aftalt til afholdelse en uge senere. Udtalelsen indeholdt, udover oplysninger om klagerens tilknytning til et selskab, kun bemærkninger, der i sin essens gik ud på, at klageren i forbindelse med behandlingen af sagen i ToldSkat ikke havde været samarbejdsvillig.

Da Landsskatteretten tilstræber ikke at forlænge sagsbehandlingstiden med overflødige høringer, blev klageren ikke anmodet om at fremkomme med sine bemærkninger hertil forud for forhandlingen.

Partshøringens gennemførelse og formkrav (foreløbig redegørelse side 69 f)

Det er korrekt, at der forekommer variationer i indholdet af indkaldelser/bekræftelser af forhandling.

Når der er tale om bekræftelse på en telefonisk aftale om forhandling, består der en forhåndsformodning om, at klageren/repræsentanten vil give møde på det aftalte tidspunkt. Landsskatteretten anser det derfor for mest hensynsfuldt/høfligst, at der ved bekræftelsen af sådanne aftaler ikke "trues" med konsekvenserne af ikke at give møde. Hvis der undtagelsesvis i disse tilfælde ikke gives møde fra klagerens/repræsentantens side, bliver klageren/repræsentanten da også tilbudt en ny forhandling, men ved bekræftelsen/indkaldelsen til et sådant nyt møde, præciseres det, at udeblivelse fra det-

BILAG 2

te møde uden forudgående meddelelse herom medfører, at vedkommende ikke vil blive indkaldt til et nyt møde.

Når indkaldelse til forhandling sker uden forudgående telefonisk aftale herom, består der større risiko for, at klageren/repræsentanten ikke møder op til forhandlingen, og der er derfor i standardindkaldelsen til forhandling i denne situation taget højde herfor.

Landsskatteretten er enig i, at der næppe kan stilles krav om, at f.eks. klagerens/repræsentantens bemærkninger til en udtalelse fra myndighederne eller forhandlingsreferatet fremsættes skriftligt. Landsskatteretten vil derfor foranledige, at standardbrevet herom ændres, således at det alene fremgår, at klageren/repræsentanten skal rette henvendelse inden udløbet af den givne frist.

III B.10. Begrundelse mv.

(foreløbig redegørelse side 80)

Ombudsmanden har bedt Landsskatteretten udtale sig om rettens overvejelser for så vidt angår omtale af lovens numre og datering.

I forbindelse med udarbejdelsen af Landsskatterettens sprogpolitik blev det nøje overvejet, om der var behov for i de afsagte kendelser - udover at henviser til de relevante loves almindelige kaldenavne - også at angive lovenes numre og datering med senere ændringer. Efter en afvejning af de forskellige hensyn, hvoraf læsevenlighed for modtagerne og tidsbesparelse for sagsbehandlerne indgik med stor vægt, blev det besluttet, at der kun skulle ske sådan angivelse, hvor dette havde betydning for sagens afgørelse.

Med hensyn til tidsbesparelse for sagsbehandlerne bemærkes særligt, at det vil være ressourcekrævende i alle tilfælde at skulle fremfinde og henviser til de(n) lovbekendtgørelse(r) med eventuelle ændringer, som var gældende i de indkomstår/afgiftsperioder, som den påklagede afgørelse vedrører. Som det

BILAG 2

også fremgår af ombudsmandens redegørelse har de undersøgte sager vedrørt mange indkomstår/afgiftsperioder, og de relevante love har i denne periode været udsat for et stort antal ændringer. Hvor disse ændringer ingen relevans har haft for afgørelsen af sagen, ville det have krævet et ikke ubetydeligt merarbejde, som ikke kunne klares med standardtekster i tekstbehandlingssystemet, at skulle fremfinde og henvise til de lovnumre/lovbekendtgørelser med senere ændringer, der vedrørte de pågældende indkomstår/afgiftsperioder. Endelig skulle det i hvert enkelt tilfælde have været undersøgt, ikke blot om der var vedtaget ændringer i forhold til hovedloven/lovbekendtgørelsen i den relevante periode, men også om ændringen trådte i kraft i perioden. Det understreges, at Landsskatteretten selv sagt er enig i, at der skal foretages sådan undersøgelse og angivelse heraf i kendelsen, hvor der er tale om en for afgørelsen relevant ændring. Hvor dette ikke er tilfældet, har Landsskatteretten vurderet, at dette (mer)arbejde var overflødigt.

Det kan også betvivles, om modtagerne af kendelserne ville have betragtet det som en service at få oplyst, hvornår der var vedtaget og ikrafttrådt en ændring af hovedloven/lovbekendtgørelsen, når denne ændring ingen relevans havde for det spørgsmål, der var til påkendelse.

Det bemærkes endvidere, at i sagerne 20-40 bestod de i kendelserne gengivne bestemmelser uændrede i de perioder, som sagerne vedrørte og indtil der blev afsagt kendelse. Hvis modtageren af kendelsen ville kontrollere gengivelsens rigtighed, kunne dette således ske ved opslag i den aktuelle lov.

Ombudsmanden har endvidere i de sager, hvor der rent faktisk er foretaget henvisning til lovnumre og datering konstateret en række fejl (tilsyneladende dog uden at dette har haft indvirkning på afgørelsens rigtighed). Det bestyrker således rettens opfattelse af, at det vil være forbundet med et ikke ubetydeligt ressourcetræk at foretage fuldt ud korrekte henvisninger, også i de tilfælde hvor diverse ændringer er uden betydning for afgørelsen.

BILAG 2

Det er fortsat Landsskatterettens opfattelse, at der ved udformningen af sprogpolitikken på dette punkt er foretaget en fornuftig afvejning af hensynet til klagernes/repræsentanternes mulighed for at kontrollere, om kendelsernes gengivelse af relevante bestemmelser er korrekt, kendelsernes læsbarhed og ressourceanvendelsen.

Det bemærkes, at det - foranlediget af ombudsmandens foreløbige redegørelse på dette punkt - nu i sprogpolitikken vil blive præciseret, at det altid skal gives hvilke(n) lov(e)lovbekendtgørelse med numre og datering, der fandt anvendelse på det pågældende tidspunkt, hvis de(n) relevante bestemmelse(r) siden da er ændret.

Det bemærkes endelig, at der - Landsskatteretten bekendt - hverken i de undersøgte sager eller i øvrigt er efterlyst en anden gengivelse i kendelserne af de i sagerne omhandlede lovbestemmelser.

Landsskatterettens begrundelser i øvrigt

(foreløbig redegørelse side 83 ff.)

Landsskatteretten har hidtil som hovedregel kun angivet datoen for den påklagede afgørelse i kendelserne, hvor dette var relevant, f.eks. i afvisningskendelser, hvor fristen for klage til Landsskatteretten var overskredet, eller hvis der efter tidspunktet for myndighedens afgørelse var indtruffet omstændigheder, som kunne have betydning for Landsskatterettens bedømmelse af sagen.

Landsskatteretten har dog ikke afgørende indvendinger mod at ændre sin praksis på dette område. Kendelses/afgørelseskonceptet vil derfor blive ændret, således at datoen for den afgørelse, der er under påkendelse, fremgår.

BILAG 2

III.B.12.Sagens afgørelse

Afholdelse af retsmøde *(foreløbig redegørelse side 90 f)*

Ombudsmanden beskriver formuleringen af forretningsordenens § 12, stk. 2, og § 17, stk. 3, vedrørende spørgsmålet om adgang til mundtlig forhandling, hvor retsmøde afskæres. Landsskatterettens fremgangsmåde giver ikke ombudsmanden grundlag for bemærkninger.

Landsskatteretten vil blot gøre opmærksom på, at formuleringen af bestemmelsen i forretningsordenen § 12, stk. 2, nu, jf. bek. nr. 974 af 17. oktober 2005, er ændret til:

"(...) Hvis kontoret indstiller, at en anmodning om retsmøde ikke skal imødekommes, skal dette meddeles klageren skriftligt. Samtidig hermed skal klageren, hvis klageren ikke allerede har været til et møde med Landsskatteretten efter § 8, vejledes om sin ret til et sådant møde."

Formuleringen er således nu i overensstemmelse med den faktiske fremgangsmåde.

Medholdsvurdering *(foreløbig redegørelse side 94 f)*

Ombudsmanden har bedt om Landsskatterettens udtalelse vedrørende den uoverensstemmelse, der tilsyneladende er mellem Landsskatterettens praksis og SKATs vejledning om medholdsvurdering i sager, der afvises.

Af den dagældende skattestyrelseslovs § 33, stk. 1, nr. 1, nu skatteforvaltningslovens § 55, stk. 1, nr. 1, fremgår, at der ydes godtgørelse ved klage til skatteankenævn eller til Landsskatteretten.

Ved lov nr. 238 af 2. april 1997 om ændring af bl.a. skattestyrelsesloven blev reglerne om godtgørelse af udgifter til sagkyndig bistand i forbindelse med klage til Landsskatteretten overført til skattestyrelseslovens § 33A, stk. 1, idet omkostningsdækningsloven samtidig blev ophævet. Endvidere blev ad-

BILAG 2

gangen til godtgørelse af udgifter til sagkyndig bistand udvidet til også at omfatte klage til skatteankenævnet.

Af bemærkningerne til denne lov (Folketingstidende 1996-97, tillæg A, side 2807) fremgår, at der ikke ydes tilskud til klager, der afvises.

Der kan derfor efter forarbejderne til reglerne om omkostningsgodtgørelse ikke ydes godtgørelse til klager, der afvises, jf. således også Landsskatterettens afgørelse om omkostningsgodtgørelse som gengivet i SKM2005.534.LSR (www.skat.dk).

Under hensyn hertil blev det i sagerne 39 og 40, hvor Landsskatteretten afviste at behandle klagen, ikke afgivet en medholdsvurdering. Det må således anses som mere vild- end vejledende, at der afgives medholdsvurdering i sager, der ikke berettiger til omkostningsgodtgørelse.

Landsskatteretten vil tage kontakt til SKAT for at få ændret procesvejledningen på dette punkt.

M.B.13. Klagevejledning og vejledning om søgsmålsfrister

Retten til direkte søgsmål efter seks måneders forløb (*foreløbig redegørelse side 98*)

Ombudsmanden har bedt om Landsskatterettens udtalelse vedrørende den uoverensstemmelse, der tilsyneladende er mellem Landsskatteretten praksis og SKATs vejledning vedrørende retten til direkte søgsmål efter seks måneders forløb.

Landsskatteretten har ikke afgørende indvendinger mod at oplyse om retten til direkte søgsmål efter 6 måneders forløb. Denne mulighed vil blive indskrevet i Landsskatterettens folder.

BILAG 2

Ministeriets mulighed for at genoptage en sag, der er afgjort af Landskatteretten *(foreløbig redegørelse side 99 f.)*

Ombudsmanden har bedt Landsskatteretten udtale sig om rettens overvejelser for så vidt angår spørgsmålet om vejledning af klagerne om ministerens adgang til at genoptage en sag, der er afgjort af Landsskatteretten.

Landsskatteretten er bekendt med, at skatteministeriet vil fremkomme med en udtalelse til dette punkt, og retten henviser derfor til denne udtalelse.

Sag nr. 38 (foreløbig redegørelse side 101)

Da afslag på genoptagelse på daværende tidspunkt blev meddelt ved brev, medfulgte der ikke med afslaget det standardbrev, der blev benyttet, når afgørelsen blev truffet ved kendelse. Det beklages, at der i det brev, hvori der blev meddelt afslag på genoptagelse ikke var indarbejdet de oplysninger, som fremgik af standardbrevet. Et afslag på genoptagelse blev dog i øvrigt behandlet som andre afgørelser og afslaget var derfor vedlagt den Vejledning om klagefrist og sagsanlæg, hvoraf ombudsmanden har modtaget kopier.

Landsskatteretten har i øvrigt ændret praksis på dette punkt, således at afslag på genoptagelse nu også meddeles i en egentlig afgørelse eller kendelse. Det er derved sikret, at der også i disse sager gives en fyldestgørende vejledning om domstolsprøvelse.

III.B.14. Sagsbehandlingsstid mv.

(foreløbig redegørelse side 101 ff)

Landsskatteretten er for så vidt enig i, at det er beklageligt, at sagsbehandlingstiden i visse af de undersøgte sager har været lang.

Overordnet bemærker Landsskatteretten hertil, at disse sagsbehandlingstider hang sammen med de ressourcer, Landsskatteretten havde til rådighed i den undersøgte periode, og i øvrigt en generel stigende kompleksitet i sagerne.

BILAG 2

I Landsskatterettens resultatkontrakt for 2001-2004 var det således med den bemanning, ressourcetildelingen gav mulighed for, forudsat, at sagsbehandlingstiden for indkomstsager og alle sager under et ville stige til 13 måneder i kontraktperioden.

Dette indebar, at Landsskatteretten i den undersøgte periode havde et stort antal sager under behandling. De enkelte sagsbehandlere havde derfor også et stort antal sager til behandling, hvilket uundgåeligt medførte liggetider både i opstartsfasen, men også efter at en egentlig sagsbehandling var påbegyndt.

Dette skete samtidig med, at sagskompleksiteten fortsat udviklede sig, hvilket var medvirkende til at forlænge sagsbehandlingstiden.

Ved fagkontorerne modtagelse af nye sager foretages der endvidere - både dengang og i dag - en prioritering af, i hvilken rækkefølge sagerne skal behandles. F.eks. udtages som udgangspunkt klager over bindende forhåndsbeskeder og lignings svar og anmodninger om genoptagelse af Landsskatterettens egne sager til forlods behandling.

Da der som nævnt på daværende tidspunkt var begrænsede ressourcer til rådighed, indebar en sådan opprioritering af behandlingen af visse sager, at behandlingen af andre sager blev forsinket.

Endvidere forekom - og forekommer - der variationer i sagsindgangen på de enkelte sagsområder, og størrelsen af kontorerne sagsporteføljer er derfor tilsvarende svingende.

Landsskatteretten tilstræber selv sagt løbende at tilpasse personalets arbejdsopgaver med sagsindgangen mv. på kontorerne. I kortere perioder vil visse kontorer imidlertid være bedre bemandet end andre i forhold til sagsmængder

BILAG 2

mv., og sagsbehandlingstiden vil derfor heller ikke være den samme i alle kontorer.

Som nævnt nedenfor har den nye resultatkontrakt for 2005-2008 imidlertid givet Landsskatteretten rammer til at kunne nedbringe sagsbehandlingstiden væsentligt, og de sagsbehandlingstider, som ombudsmanden har konstateret, hører derfor snart fortiden til.

I øvrigt har Landsskatteretten følgende bemærkninger:

Sag nr. 21 (foreløbig redegørelse side 109f)

Som det fremgår af ombudsmandens redegørelse beroede sagen i lange perioder på partsrepræsentanten. På grund af den ovenfor beskrevne bevillingssituation blev fremsendelse af rykkerbreve mv. til klagere/repræsentanter i den undersøgte periode nedprioriteret til fordel for behandling af sager, der var klar til færdigbehandling. Så vidt det ses blev sagen i øvrigt behandlet med den nødvendige hurtighed.

Sag nr. 22 (foreløbig redegørelse side 110 f.)

For fuldstændighedens skyld bør det nævnes, at der var tale om en sag om opgørelse af momsgrundlaget ved salg af såkaldte demobiler. Kendelsen blev anset som principiel og er offentliggjort i SKM2004.235.LSR og kommenteret af Told- og Skattestyrelsen i SKM.2005.160.TSS. Kendelsen er endvidere indarbejdet i Momsvejledningen for 2006 under pkt. Q.2.7 og pkt. Q.2.1 l.1. Det siger sig selv, at behandlingen af en sådan sag er tidskrævende. Landsskatteretten skal imidlertid beklage, at klagerens repræsentant ikke blev fuldt ud underrettet om koordineringen af behandlingen af sagen med andre sager om samme problemstilling.

Sag nr. 26 (foreløbig redegørelse side 114)

Landsskatteretten havde ved en kendelse som offentliggjort i SKM2003.302.LSR taget stilling til en lignende sag. Behandlingen af sag nr.

BILAG 2

26 var derfor i en periode berostillet på udfaldet af den sag. Landsskatteretten er enig i, at dette burde være meddelt klagerens repræsentant.

Sag nr. 27 (foreløbig redegørelse side 115 f)

Som det fremgår af ombudsmandens redegørelse for sagsforløbet, beroede sagen i stort set hele perioden på, at klageren ville fremkomme med yderligere oplysninger og have sagsbehandlingen berostillet. Der henvises til det anførte under sag 21 vedrørende prioriteringen af rykkere til klagerere/repræsentanter i den undersøgte periode.

Sag nr. 32 (foreløbig redegørelse side 118)

Ombudsmanden finder det beklageligt, at der i perioden fra Landsskatteretten modtog klagerens bemærkninger til regionens udtalelse den 2. juni 2003 og til klageren blev indkaldt til forhandling af sagen den 11. september 2003 (altså i 3 måneder og 9 dage) ikke skete ekspeditioner i sagen. Ombudsmanden anfører endvidere, at sagen i den periode tilsyneladende alene afventede rettens indkaldelse af klageren til forhandling.

Landsskatteretten skal gøre opmærksom på, at der udføres et stort sagsbehandlingsarbejde, før sagen forhandles. Når sagen forhandles, forventes sagsbehandlerne således at have udarbejdet kendelsesudkast indeholdende i hvert fald sagens faktiske oplysninger og at have gjort sig de juridiske problemstillinger i sagen klar. Det er derfor efter rettens opfattelse forkert, hvis det antages, at denne sag (men også flere af de andre undersøgte sager, hvor sagsbehandlingstiden er kritiseret), blot har ligget stille, indtil der blev indkaldt til forhandling. Det har de(n) ikke. I denne sag, hvor der således kun i periode på godt 3 måneder, hvoraf en del var sommerferieperiode, ikke blev foretaget eksterne ekspeditioner - men altså sagsbehandling - har Landsskatteretten lidt svært ved at finde grundlag for en beklagelse. Afgørelsen i sagen ansås endvidere for principiel og blev derfor offentliggjort i SKM.2004.184.LSR.

BILAG 2

Vedrørende de øvrige sager henvises til det ovenfor anførte om Landsskatterettens bevillingssituation.

Bedømmelsesgrundlag og konklusion om Landsskatterettens sagsbehandlingstid i de undersøgte sager *(foreløbig redegørelse side 119 ff.)*

Ombudsmanden har bedt Landsskatteretten om at oplyse om og i givet fald hvilke tiltag, der er iværksat siden juli 2004, for at imødegå. en lignende situation fremover.

I erkendelse af, at sagsbehandlingstiden var blevet for lang, blev der i Landsskatterettens resultatkontrakt for 2005-2008 opstillet en plan for en markant nedbringelse af sagsbehandlingstiden. Kontrakten blev forhandlet i foråret 2005 og er indgået den 6. juli 2005. Kontrakten kan læses i sin helhed på Landsskatterettens hjemmeside www.lsr.dk.

Landsskatteretten har med den nye kontrakt fået ressourcer til at kunne nedbringe sagsbehandlingstiden væsentligt på alle rettens hidtidige sagsområder. Målsætningen er en sagsbehandlingstid på 8 måneder på de fleste områder.

Samtidig er der lagt op til en meget hurtig behandling af de nye sager på inddrivelsesområdet, hvor den gennemsnitlige sagsbehandlingstid ikke må overstige 1 måned fra det tidspunkt, hvor sagen er tilstrækkeligt oplyst. Der er endvidere fastsat en målsætning om, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for de nye såkaldte overspringelsessager - dvs. sager, hvor skatteyderen springer skatteankenævnet over og påklager SKATs afgørelse direkte til Landsskatteretten - ikke må overstige 7 måneder.

Lønmodtagere og selvstændigt erhvervsdrivende får dermed mulighed for at få en endelig afgørelse i det administrative klagesystem meget hurtigt.

BILAG 2

Landsskatteretten har med udgangspunkt i den nye resultatkontrakt sat fokus på nedbringelsen af sagsbehandlingstiden - bl.a. ved en intensiveret rykkerprocedure og resultatopfølgning.

I forlængelse af den nye resultatkontrakt og som et led i opfølgningen på Rigsrevisionens beretning til statsrevisorerne om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn (marts 2006) har Skatteministeriet endvidere i sommeren 2006 iværksat et koncernprojekt om indsats for kortere sagsbehandlingstider i Landsskatteretten.

Koncernprojektet har til formål at nedbringe sagsbehandlingstiderne i Landsskatteretten uden at forringe retssikkerheden og afgørelsernes kvalitet. Projektet er organiseret i 2 indsatsområder:

- Indsatsområde 1 vedrører Landsskatterettens nuværende arbejdsgange. Et eksternt konsulentfirma er inddraget i gennemgangen af Landsskatterettens arbejdsgange med henblik på at optimere sagsgangen og fjerne unødvendige skridt i processen ud fra en LEAN-tankegang. Dette indsatsområde forventes færdiggjort og afrapporteret ved årsskiftet 2006/2007.
- Indsatsområde 2 vedrører samspillet på tværs i koncernen og regelgrundlaget for Landsskatteretten. Disse overvejelser varetages af en projektgruppe med bred deltagelse fra hele koncernen. Dette indsatsområde forventes færdiggjort og afrapporteret medio 2007.

Der er opstillet en række succeskriterier for LEAN-gennemgangen af Landsskatterettens arbejdsgange:

- Større fokus på Landsskatterettens samlede nedbringelse af sagsbehandlingstiden - både i chefgruppen og blandt medarbejderne.

BILAG 2

- Input til omlægning af arbejdsgange i det omfang disse omlægninger kan forkorte sagsbehandlingstiden uden at forringe retssikkerhed og afgørelsernes kvalitet.
- Minimering af fejl i stamdata.
- Standardisering i kontorjournalerne (kodeks for god journalskik).
- Optimering af beslutningsprocessen.
- Øget fleksibilitet i sagsfordelingen.
- Måling af sagsbehandlingsfaser. Opstilling af flere målepunkter i sagsbehandlingsforløbet ved oprettelse af flere sagsplaceringskoder. Forbedre Landsskatterettens muligheder for at måle på de enkelte tidsintervaller på sagsniveau og på aggregeret niveau.
- Øget fokus på den "eksterne tid", dvs. intervaller hvor sagen er i høring osv. Styrket opfølgning på omgivelsernes overholdelse af frister.
- Sikre lettere tilgængelige oplysninger om sagers placering i sagsbehandlingsforløbet på sagsniveau og på aggregeret niveau.
- Videndeling mht. god arbejdstilrettelæggelse.
- Flere standarder i sagsbehandlingen. Øget brug af paradigmaer og kontorvisdomsbøger.

Skatteministeriet forventer, at koncernprojektet kan understøtte arbejdet med at nedbringe sagsbehandlingstiden i Landsskatteretten og bidrage til en hurtigere eller yderligere nedbringelse end forudsat i resultatkontrakten for 20052008.

Endelig påregner retten i løbet af 2007 at overgå til elektronisk sagsbehandling. Det vil antagelig også medvirke til nedbringelse af sagsbehandlingstiden.

Underretning af klageren, når sagen trækker ud (*foreløbig redegørelse side 122 ff.*)

Landsskatteretten kan tiltræde, at det i et antal af de undersøgte sager er beklageligt, at klageren ikke er blevet underrettet om overskridelsen af den

BILAG 2

meddelte forventede sagsbehandlingstid. Retten er for så vidt også enig i, at det i visse af sagerne eventuelt kunne have været hensynsfuldt at foretage underretning som påpeget. På grund af bevillingssituationen på det pågældende tidspunkt prioriteredes det imidlertid højere, at der foregik en egentlig sagsbehandling.

Landsskatteretten har endvidere noteret sig, at de få rykkere fra klager/repræsentanter, der er forekommet i de undersøgte sager, er blevet besvaret uden ugrundet ophold. I alle sager har klagerne/repræsentanterne således ved henvendelse til retten umiddelbart kunnet få oplyst den forventede resterende sagsbehandlingstid og/eller hvorpå sagen beroede. Selv om det ikke kan erstatte en underretning på rettens eget initiativ, har det dog derved været sikret, at de klagere, der havde noget ønske om at modtage disse oplysninger, også kunne få det, f.eks. blot ved en telefonopringning.

Som det fremgår ovenfor, har Landsskatteretten forventninger om en markant nedbringelse af sagsbehandlingstiden, hvilket i al væsentlighed i sig selv vil løse problemet.

Landskatteretten vil dog indskærpe, at der skal ske underretning af klageren, hvis den forventede sagsbehandlingstid i enkelte tilfælde desuagtet ikke kan overholdes.

Landsskatterettens standardkvitteringsbrev er ændret for flere år siden, således at den forventede sagsbehandlingstid nu angives fra klagens modtagelse.

III.C.Prøvelse

Klagefristen

Sag nr. 29 (foreløbig redegørelse side 141)

Af skattestyrelseslovens § 25, stk. 1 og stk. 2, (nu skatteforvaltningslovens § 42, stk. 1 og stk. 2) fulgte:

BILAG 2

"Klagen skal være modtaget i Landsskatteretten senest 3 måneder fra modtagelsen af den afgørelse, der klages over. Klagen afvises, hvis den indgives efter udløbet af fristen. (...)

Stk. 2. Klage til Landsskatteretten skal ske skriftligt. Den afgørelse, der påklages, samt den til grund for afgørelsen udarbejdede sagsfremstilling skal følge med klageskrivelsen i original eller kopi. Klagen skal angive, på hvilke punkter afgørelsen anses for urigtig og begrundelsen herfor. (...)

Stk. 3. Hvis en klage er udformet eller begrundet på en sådan måde, at den ikke kan tjene som grundlag for sagens videre behandling, kan Landsskatteretten give klageren en frist til at udbedre mangelen. Det samme gælder, hvis den påklagede afgørelse, og sagsfremstillingen ikke følger med klageskrivelsen. Hvis klageren ikke udbedrer mangelen inden fristens udløb, afvises klagen.

I Landsskatterettens forretningsorden § 2, stk. 4, 2. pkt., er om fristens længde angivet:

"Landsskatteretten kan fastsætte en frist på ikke under 14 dage for udbedring af manglen." Endvidere er det i stk. 4, 3. pkt., angivet: "Udbedres manglen ikke inden for fristen, afvises klagen".

Ved en klage til Landsskatteretten skal såvel klagefristen i § 25, stk. 1, som en række formkrav angivet i § 25, stk. 2, overholdes. For såvel klagefristen som formkravene gælder, at manglende overholdelse fører til, at Landsskatteretten afviser klagen. Det er i § 25, stk. 3, direkte angivet om manglende overholdelse af formkravene, at hvis klageren ikke udbedrer manglen inden fristen udløb, afvises klagen. Manglende overholdelse af formkravene er således en selvstændig afvisningsgrund.

Henset til formuleringen og opbygningen af bestemmelserne er der efter Landsskatterettens opfattelse ikke belæg for at antage, at § 25, stk. 1, på den ene side og § 25, stk. 2 og 3, på den anden side har en sådan sammenhæng, at

BILAG 2

Landsskatteretten er afskåret fra at afvise en klage i henhold til § 25, stk. 3, såfremt klagefristen i § 25, stk. 1, ikke er udløbet.

Det kan i øvrigt oplyses, at i alle tilfælde, hvor klagen ikke opfylder kravene til en klage til Landsskatteretten, bliver der i overensstemmelse med Landsskatterettens forretningsordens § 2, stk. 4, meddelt klageren en frist på normalt 14 dage til at Udbedre manglen. Denne frist fastsættes således uafhængigt af klagefristen. Hvis manglen ikke udbedres inden fristens udløb, afvises klagen.

Hvis klageren indgiver en ny klage inden klagefristens udløb, kan det diskuteres, om en sådan klage skal betragtes som en ny klage over den underliggende afgørelse eller som en anmodning om genoptagelse af afgørelsen om afvisning, j f. herved, at bestemmelsen i skattestyrelseslovens § 29 (nu skatteforvaltningslovens § 46) om genoptagelse af Landsskatterettens egne afgørelse vedrører såvel afgjorte som afviste sager. Hvis der bliver indgivet en ny klage inden klagefristens udløb, vil Landsskatteretten dog, uanset hvorledes man betragter den nye klage, realitetsbehandle klagen, hvis den nu opfylder kravene til en klage. Landsskatteretten mener dermed at have foretaget en fornuftig afvejning af hensynet til, at klageren skal have mulighed for at klage inden for den fastsatte klagefrist over for hensynet til, at Landsskatteretten ikke skal have sager berostillet på afventning af udbedring af klager i længere perioder (i indtil 3 måneder).

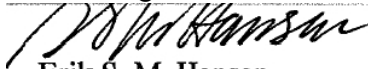
BILAG 2

Afslutning

Landsskatteretten har ikke indtil videre ikke yderligere bemærkninger til ombudsmandens foreløbige redegørelse.

Hvis rettens bemærkninger giver anledning til spørgsmål, er ombudsmanden velkommen til at rette henvendelse hertil - ligesom retten gerne deltager i et nyt møde, hvis der måtte være behov herfor.

Med venlig hilsen

Erik S. M. Hansen

Retspræsident

BILAG 3***Skattestyrelsesloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 805 af 24. september 2003, §§ 20 og 23-30, kap. 3 A og §§ 37 og 37A:***

§ 20. Landsskatteretten behandler efter reglerne i §§ 23-30 klager over afgørelser truffet af de lokale skattemyndigheder, vurderingsankenævn og told- og skatteforvaltningen.

Stk. 2. Landsskatteretten består af en retspræsident, et antal retsformænd samt 28 andre medlemmer. Folketinget vælger 11 medlemmer, og skatteministeren beskikker 17 medlemmer. Herudover beskikker skatteministeren til afgørelse af klager efter § 29 a i lov om registreringsafgift af motorkøretøjer m.v. 2 medlemmer, hvoraf det ene skal repræsentere bilbranchen og det andet være indstillet af Færdselsstyrelsen, samt på samme måde en suppleant for hver af disse medlemmer.

Stk. 3. De medlemmer, der er beskikket af skatteministeren eller valgt af Folketinget, har en funktionsperiode på 6 år. Udtræder et medlem, beskikkes eller vælges et nyt medlem for den resterende del af perioden.

Stk. 4. Landsskatterettens præsident, dens retsformænd samt mindst 9 af de medlemmer, der er beskikket af skatteministeren, skal opfylde de almindelige betingelser for at kunne blive landsdommer. Blandt de medlemmer, der beskikkes af skatteministeren, skal endvidere landbruget, industrien, håndværket og handelen være repræsenteret med hver 1 medlem og lønmodtagerne med 2 medlemmer.

Stk. 5. For at retten kan afsige kendelse, skal mindst 3 medlemmer deltage i afgørelsen. Af de deltagende skal mindst 1 være retspræsident eller retsformand og mindst 2 være beskikket af skatteministeren eller valgt af Folketinget. I tilfælde af stemmelighed er retspræsidentens stemme afgørende. Deltager retspræsidenten ikke, er retsformandens eller, hvor flere retsformænd deltager, den efter udnævnelse ældstes stemme afgørende.

Stk. 6. Landsskatterettens præsident kan bestemme, at kontorchefer eller fuldmægtige ved retten kan deltage i afgørelsen af klager. I sådanne tilfælde har den pågældende samme beføjelser som en retsformand. Er voteringen ikke enstemmig, overgår klagen dog til behandling efter reglerne i stk. 5.

Stk. 7. Afgørelser, der vedrører afvisning af en indkommen klage eller genoptagelse af en påkendt klage efter § 29, kan træffes af retspræsidenten, en retsformand eller en kontorchef.

Stk. 8. Landsskatterettens forretningsorden fastsættes af skatteministeren.

* * *

§ 23. Landsskatteretten påkender klager over afgørelser af:

- 1) Spørgsmål om skatteansættelse af indkomst efter § 2, nr. 1, jf. § 5, § 12 A, § 14, stk. 4, og § 19, stk. 1.
- 2) Spørgsmål om efterprøvelse af passivposter efter § 2, nr. 2, jf. § 5, § 14, stk. 4, og § 19, stk. 1.
- 3) Spørgsmål om beregning af passivposter efter § 2, nr. 3, jf. § 5, § 14, stk. 4, og § 19, stk. 1.
- 4) Spørgsmål om skatteansættelse efter lov om en kommunal og amtskommunal ejendomsværdiskat.
- 5) Spørgsmål om vurdering af fast ejendom efter § 16 B, § 19, stk. 1, og § 22 B.
- 6) Spørgsmål om bindende forhåndsbesked efter § 20 A, jf. § 17, stk. 3, 2. pkt.
- 7) Spørgsmål, der efter anden lovgivning kan påklages til Landsskatteretten.

BILAG 3

- 8) Spørgsmål om ansættelse efter § 2, nr. 5, jf. § 5, og § 12 A af underskud og tab, der kun kan modregnes i skattepligtig indkomst fra kilder af samme art, som underskuddet eller tabet vedrører.
- 9) Afgørelser, der efter skatteministerens bestemmelse efter § 38 A, stk. 2, kan påklages til Landsskatteretten.
- 9) Spørgsmål om bindende ligningssvar efter § 20 E, jf. § 5.
- Stk. 2.* En klage afvises, hvis en lovhjemlet adgang til klage til en anden administrativ myndighed på området ikke er udnyttet. Landsskatteretten kan dog beslutte at behandle klagen, hvis særlige omstændigheder taler derfor.

§ 23 A. I de i § 23, stk. 1, nr. 5, nævnte tilfælde kan klage indgives af de i § 22 A, stk. 1, nævnte personer og kommuner.

Stk. 2. Er der klaget over en vurdering af en fast ejendom, kan den centrale told- og skatteforvaltning indbringe andre vurderinger vedrørende ejendommen, der er en følge af klagen, for Landsskatteretten, der påkender disse vurderinger i forbindelse med klagen.

§ 24. En skatteansættelse af indkomst kan påklages, når den klageberettigede mener,

- 1) at det pågældende ikke er skattepligtig efter reglerne om indkomstskat til staten,
- 2) at skatteansættelsen er ugyldig på grund af formelle fejl,
- 3) at indkomsten er ansat forkert,
- 4) at indkomstskatten er beregnet forkert,
- 5) at skatteansættelsen er uvirksom, fordi det afledte skattekrav var forældet på tidspunktet for skatteansættelsens foretagelse,
- 6) at underskud og tab, der kun kan modregnes i skattepligtig indkomst fra kilder af samme art, som underskuddet eller tabet vedrører, er ansat forkert.

Stk. 2. Tilsvarende gælder skatteansættelse efter lov om en kommunal og amtskommunal ejendomsværdiskat.

§ 25. Klagen skal være modtaget i Landsskatteretten senest 3 måneder fra modtagelsen af den afgørelse, der klages om. Klagen afvises, hvis den indgives efter udløbet af fristen. Landsskatteretten kan dog se bort fra en fristoverskridelse, hvis særlige omstændigheder taler derfor.

Stk. 2. Klage til Landsskatteretten skal ske skriftligt. Den afgørelse, der påklages, samt den til grund for afgørelsen udarbejdede sagsfremstilling skal følge med klageskrivelsen i original eller kopi. Klagen skal angive, på hvilke punkter afgørelsen anses for urigtig og begrundelsen herfor. Dokumenter, som ønskes anvendt som beviser, skal følge med klageskrivelsen i original eller kopi.

Stk. 3. Hvis en klage er udformet eller begrundet på en sådan måde, at den ikke kan tjene som grundlag for sagens videre behandling, kan Landsskatteretten give klageren en frist til at udbedre mangelen. Det samme gælder, hvis den påklagede afgørelse og sagsfremstillingen ikke følger med klageskrivelsen. Hvis klageren ikke udbedrer mangelen inden fristens udløb, afvises sagen.

Stk. 4. Ved fremsendelsen af klagen betales en afgift på et grundbeløb på 400 kr. Det nævnte grundbeløb reguleres efter personskattelovens § 20. Hvis afgiftsbeløbet ikke følger med klagen og heller ikke indbetales inden en frist, som Landsskatteretten fastsætter, betragtes klagen som bortfaldet. I så fald bortfalder også afgiften. Den indbetalte afgift tilbagebetales til klageren, når denne får helt eller delvis medhold i klagen af

BILAG 3

Landsskatteretten eller ved en efterfølgende domstolsprøvelse af Landsskatterettens afgørelse. Afgiften tilbagebetales ikke, hvis klagen afvises, hvis klagen indbringes for domstolene efter § 31, stk. 2, eller hvis klagen tilbagekaldes, medmindre tilbagekaldelsen sker i forbindelse med, at den myndighed, der har truffet den påklagede afgørelse, genoptager sagen.

§ 26. Klageren har adgang til at udtale sig ved en mundtlig forhandling.

Stk. 2. Landsskatteretten kan anmode den myndighed, der har truffet den påklagede afgørelse, om at være repræsenteret ved den mundtlige forhandling.

Stk. 3. Landsskatteretten kan tilkalde sagkyndige til at yde bistand ved påkendelsen af en klage over en vurdering.

Stk. 4. I sager som nævnt i § 21, stk. 5, samt i andre særlige tilfælde, hvor et skatteankenævn ikke har taget stilling til en klage, kan Landsskatteretten anmode nævnet om en sagsfremstilling som nævnt i § 21, stk. 3, samt om nævnets forslag til sagens afgørelse.

§ 27. Klageren kan anmode om at få lejlighed til at udtale sig mundtligt for retten under et retsmøde. Klageren kan på et hvilket som helst tidspunkt frafalde en anmodning om retsmøde.

Stk. 2. Den centrale told- og skatteforvaltning kan i den enkelte sag anmode om at få lejlighed til at udtale sig mundtligt for retten under et retsmøde. Klageren tilsiges til dette retsmøde.

Stk. 3. Landsskatteretten kan undlade at efterkomme en begæring om afholdelse af retsmøde, hvor denne fremgangsmåde efter forholdene må anses for åbenbart overflødig.

§ 28. Landsskatteretten afgør de indkomne klager ved en kendelse. Ved klage over en skatteansættelse, et bindende ligningssvar eller en ejendomsvurdering er Landsskatteretten berettiget til at foretage sådanne ændringer af ansættelsen, det bindende ligningssvar eller vurderingen, der er en følge af klagen.

Stk. 2. Kendelsen skal indeholde oplysninger om forskellige meninger under afstemningen både vedrørende resultatet og begrundelsen. Kendelsen skal desuden angive stemmetallet for hver opfattelse, og det skal fremgå, om retsformanden har afgivet dissens. Kendelsen skal i øvrigt angive navnene på dem, der har deltaget i afgørelsen.

§ 29. Landsskatteretten kan efter anmodning fra klageren genoptage en sag, der er påkendt eller afvist af Landsskatteretten, når der forelægges retten oplysninger, som ikke tidligere har været fremme under sagen, uden at dette kan lægges klageren til last, og det skønnes, at de nye oplysninger kunne have medført et væsentligt andet udfald af sagen, hvis de havde foreligget tidligere.

Stk. 2. Landsskatteretten kan imødekomme en anmodning om genoptagelse, selv om betingelserne i stk. 1 ikke er opfyldt, hvis retten skønner, at ganske særlige omstændigheder taler derfor.

Stk. 3. Reglerne om klageafgift i § 25, stk. 4, anvendes tilsvarende i disse sager.

§ 30. Reglen i retsplejelovens § 343 om adgang til at kræve syn og skøn udmeldt ved de almindelige domstoles foranstaltning finder tilsvarende anvendelse, når sagen er indbragt

BILAG 3

for Landsskatteretten. Dette gælder dog ikke i sager vedrørende efterprøvelse af passivposter efter boafgiftslovens § 13 a og i sager vedrørende vurdering af fast ejendom.

Stk. 2. Landsskatteretten kan fastsætte en frist, inden for hvilken klageren og den myndighed, hvis afgørelse klagen vedrører, skal tage stilling til, om der begæres syn og skøn i sagen.

Stk. 3. Hvis en part begærer syn og skøn, udsætter Landsskatteretten behandlingen af sagen, indtil klageren efter modtagelsen af skønserklæringen meddeler Landsskatteretten, hvorvidt klagen opretholdes. I samme periode er 6-månedersfristen i § 31, stk. 2, suspenderet.

Stk. 4. Begæres syn og skøn udmeldt, indtræder told- og skatteforvaltningen som part i sagen.

* * *

Kapitel 3 A

Omkostningsgodtgørelse

§ 33 A. Der ydes en godtgørelse på 50 pct. af de udgifter, som en person omfattet af § 33 B ifølge regning skal betale eller har betalt til sagkyndig bistand m.v. som nævnt i § 33 C i de sager, som er nævnt i § 33 D. Dog ydes en godtgørelse på 100 pct., såfremt den pågældende person i sagen har fået fuldt medhold eller medhold i overvejende grad.

Stk. 2. Godtgørelsen er på 100 pct. af de godtgørelsesberettigede udgifter, hvis udgifterne ifølge regning skal betales eller er betalt i anledning af, at told- og skatteforvaltningen vil ændre en kommunal ansættelse, jf. § 14, stk. 4, 2. pkt., eller den centrale told- og skatteforvaltning af egen drift vil ændre en afgørelse truffet af den regionale told- og skatteforvaltning eller told- og skatteforvaltningen forelægger en skatteankenævnskendelse eller en ejendomsvurdering for Ligningsrådet til ændring, jf. § 14, stk. 5, eller Skatteministeriet indbringer en landsskatteretskendelse for landsretten eller Skatteministeriet anker en landsretsdom til Højesteret. Godtgørelsen efter 1. pkt. ydes kun til dækning af de godtgørelsesberettigede udgifter, som afholdes til sagens behandling ved henholdsvis told- og skatteforvaltningen, Ligningsrådet, landsretten eller Højesteret.

Stk. 3. Landsskatteretten kan bestemme, at udgifter, der er eller vil blive afholdt til syn og skøn i en landsskatteretssag, jf. § 30, skal godtgøres fuldt ud. Tilsvarende kan Ligningsrådet bestemme, at udgifter, der er eller vil blive afholdt til syn og skøn i en sag om bindende forhåndsbesked ved Ligningsrådet, jf. § 20 B, stk. 5, skal godtgøres fuldt ud.

Stk. 4. Krav på godtgørelse efter stk. 1-3 kan ikke sælges, pantsættes eller på anden måde overdrages. Kravet kan dog overdrages, herunder pantsættes, til den sagkyndige. Kravet kan i øvrigt ikke gøres til genstand for retsforfølgning eller modregning.

§ 33 B. Den godtgørelsesberettigede er, uanset om denne er en fysisk eller en juridisk person, herunder et dødsbo:

- 1) Den, der ifølge lovgivningen er berettiget til at klage over en afgørelse i en sag, som er nævnt i § 33 D, eller som kan indbringe en sådan afgørelse for domstolene.
- 2) Den, som i øvrigt må anerkendes som part i en sag, som er nævnt i § 33 D.
- 3) Den, som en myndighed inddrager i en sag omfattet af § 33 D, fordi myndigheden skønner, at den pågældende har en direkte retlig interesse i sagens udfald.

BILAG 3

§ 33 C. Godtgørelsesberettigede er følgende udgifter, når de ifølge regning skal betales eller er betalt:

- 1) Udgifter til sagkyndig bistand, medmindre den sagkyndige er ansat hos den godtgørelsesberettigede.
- 2) Retsafgifter, bortset fra gebyret til Landsskatteretten, jf. § 25, stk. 4.
- 3) Udgifter til syn og skøn.
- 4) Udgifter til sagkyndige erklæringer og andet bevismateriale.
- 5) Pålagte sagsomkostninger.
- 6) Udgifter til en sagkyndigs udtalelse om, hvorvidt en afgørelse i en klage- eller retssag bør påklages eller prøves ved domstolene.

Stk. 2. De godtgørelsesberettigede udgifter reduceres med:

- 1) Tilkendte sagsomkostninger.
- 2) Offentlig retshjælp.
- 3) Afgiftstilsvar, der kan fradrages som indgående moms efter lov om merværdiafgift (momsloven).

§ 33 D. Godtgørelse ydes

- 1) ved klage til skatteankenævnet eller til Landsskatteretten
- 2) ved klage til en told- og skatteregion, Told- og Skattestyrelsen eller Ligningsrådet over en afgørelse, som er truffet efter bemyndigelse fra skatteministeren
- 3) i forbindelse med en anmodning til skatteankenævnet eller Landsskatteretten om genoptagelse af vedkommende myndigheds egen tidligere afgørelse
- 4) i en sag vedrørende skatter eller afgifter for EF-Domstolen, hvor den godtgørelsesberettigede er part, og
- 5) i en klagesag, hvor den godtgørelsesberettigede er part, om ophævelse af dobbeltbeskatning i forbindelse med regulering af forbundne foretagenders overskud (EF-voldgiftskonventionen).

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1, nr. 2, gælder dog ikke klager til Told- og Skattestyrelsen i sager vedrørende told eller afgifter samt i sager om arbejdsgiverkontrol bortset fra hæftelsessager.

Stk. 3. Godtgørelse ydes endvidere ved domstolsprøvelse af afgørelser i sager, som er godtgørelsesberettigede efter stk. 1, nr. 1-3, og stk. 2.

§ 33 E. I sager, der afgøres administrativt, afgiver den instans, der træffer afgørelse i den godtgørelsesberettigede sag, samtidig med afgørelsen i sagen en begrundet udtalelse om, i hvilket omfang den godtgørelsesberettigede har fået medhold i det eller de godtgørelsesberettigede spørgsmål, som er forelagt den. Denne udtalelse indgår i vurderingen af størrelsen af den godtgørelse, den godtgørelsesberettigede er berettiget til. Udtalelsen er dog ikke bindende for afgørelsen af spørgsmålet om godtgørelsens størrelse.

Stk. 2. Afgøres sagen af et skatteankenævn, Landsskatteretten eller Ligningsrådet, kan udtalelsen i stk. 1 afgives henholdsvis af den kommunale skattemyndighed som sekretariat for skatteankenævnet, af en kontorchef i Landsskatteretten og af formanden for Ligningsrådet.

§ 33 F. Giver en ansøgning om omkostningsgodtgørelse anledning til nærmere at undersøge, i hvilket omfang den godtgørelsesberettigede har fået medhold i sin sag, udbetales forskudsvis 50 pct. af det ansøgte godtgørelsesbeløb.

BILAG 3

Stk. 2. Er godtgørelsesbeløbet større end det beløb, som efter stk. 1 er udbetalt forskudsvis, udbetales restbeløbet med en rente. Renten beregnes med rentesatsen i kildeskattelovens § 62, stk. 3, pr. påbegyndt måned regnet fra dagen for modtagelsen af ansøgningen om omkostningsgodtgørelse.

Stk. 3. Giver en ansøgning om omkostningsgodtgørelse alene anledning til nærmere at undersøge størrelsen af udgifterne til behandling af sagen, herunder den sagkyndiges honorar, udbetales godtgørelsen ifølge ansøgningen med forbehold for eventuel tilbagebetaling.

Stk. 4. Er godtgørelsesbeløbet mindre end det beløb, som efter stk. 3 er udbetalt med forbehold, skal den godtgørelsesberettigede tilbagebetale det for meget udbetalte godtgørelsesbeløb. Den godtgørelsesberettigede har ret til henstand, såfremt afgørelsen om godtgørelsens tilbagebetaling påklages eller indbringes for domstolene.

Stk. 5. Har den godtgørelsesberettigede tilbagebetalt godtgørelsesbeløbet efter stk. 4, 1. pkt., og findes dette beløb senere at være blevet tilbagebetalt med urette, udbetales beløbet med en rente. Renten beregnes med rentesatsen i kildeskattelovens § 62, stk. 3, pr. påbegyndt måned regnet fra dagen for indbetaling af det opkrævede godtgørelsesbeløb.

§ 33 G. Skatteministeren kan fastsætte nærmere bestemmelser om, hvilke oplysninger der skal følge en ansøgning om omkostningsgodtgørelse.

§ 33 H. Skatteministeren afgiver årligt en redegørelse til Folketinget om den udgiftsmæssige udvikling m.v. i de sager, hvortil der kan ydes omkostningsgodtgørelse.

§ 33 I. Medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde den, der forsætligt eller groft uagtsomt afgiver urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier oplysninger til brug for beregningen af omkostningsgodtgørelse.

Stk. 2. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

§ 33 J. Skønnes en overtrædelse ikke at ville medføre højere straf end bøde, kan skatteministeren tilkendegive den pågældende, at sagen kan afgøres uden retslig forfølgning, såfremt denne erkender sig skyldig i overtrædelsen og erklærer sig rede til inden for en nærmere angivet frist, der efter anmodning kan forlænges, at betale en i tilkendegivelsen angivet bøde.

Stk. 2. Med hensyn til den i stk. 1 nævnte tilkendegivelse finder bestemmelserne i retsplejelovent om indholdet af et anklageskrift i politisager tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Betales bøden i rette tid, eller bliver den efter vedtagelse inddrevet eller afsonet, bortfalder videre forfølgning. Skattekontrollovens § 23 A om opkrævning og inddrivelse finder tilsvarende anvendelse.

§ 33 K. Bestemmelserne i dette kapitel tages op til revision senest i folketingsåret 2006-07.

* * *

§ 37. De kommunale og statslige skattemyndigheder skal under ansvar efter §§ 152- 152 a, og §§ 152 c-152 f, i straffeloven iagttage ubetinget tavshed overfor uvedkommende med hensyn til oplysninger om en fysisk eller en juridisk persons økonomiske, erhvervsmæssige

BILAG 3

eller privatlivet tilhørende forhold, som de under varetagelsen af deres arbejde bliver bekendt med. Det samme gælder de kommunale myndigheder, der forestår opkrævning og inddrivelse af skatter, for så vidt angår dette arbejde. Forpligtelsen gælder tillige for sagkyndige medhjælpere samt i øvrigt enhver, der som følge af et i henhold til aftale med det offentlige påtaget arbejde kommer til kundskab om sådanne forhold. Er aftalen indgået med en virksomhed, gælder forpligtelsen alle, der under deres arbejde i virksomheden får kundskab om forhold som de ovennævnte.

§ 37 A. Ægtefæller og forhenværende ægtefæller har hver især ret til ved henvendelse til den kommunale skattemyndighed at få oplyst indholdet af ægtefællens selvangivelse og skatteansættelsen af denne for indkomstår, hvori de var ægtefæller og samlevende.

Stk. 2. Ægtefæller og forhenværende ægtefæller kan hver især klage over skatteansættelsen af den anden ægtefælle for indkomstår, hvori de var ægtefæller og samlevende.

BILAG 4***Momsloven (lovbekendtgørelse nr. 703 af 8. august 2003) § 79:***

§ 79. Landsskatteretten påkender klager over de statslige told- og skattemyndigheders afgørelser i 1. instans af:

- 1) Spørgsmål om afgrænsning af afgiftspligtige personer efter kapitel 2.
- 2) Spørgsmål om, hvorvidt der foreligger afgiftspligtige transaktioner efter kapitel 3.
- 3) Spørgsmål om, hvorvidt stedet for afgiftspligtige transaktioner er her i landet efter kapitel 4.
- 4) Spørgsmål om afgiftsgrundlaget efter kapitel 6.
- 5) Spørgsmål om omfanget af afgiftsfritagelser efter kapitel 8.
- 6) Spørgsmål om fradrag efter kapitel 9.
- 7) Spørgsmål om, hvorvidt forudsætningerne er opfyldt for at anvende de særlige bestemmelser for brugte varer, kunstgenstande samlerobjekter og antikviteter efter kapitel 17.
- 8) (Ophævet)

Stk. 2. Reglerne i skattestyrelseslovens kapitler 3 og 3 A finder anvendelse ved klage til Landsskatteretten efter stk. 1.

Lønsumsloven (lovbekendtgørelse nr. 739 af 3. september 2002) § 17:

§ 17. Landsskatteretten påkender klager over de statslige told- og skattemyndigheders afgørelser i 1. instans af:

- 1) Spørgsmål om afgrænsningen af afgiftspligtige virksomheder efter § 1, § 2, stk. 3, og § 2 a.
- 2) Spørgsmål om afgiftsgrundlaget efter § 4.
- 3) (Ophævet)

Stk. 2. Reglerne i skattestyrelseslovens kapitler 3 og 3 A finder anvendelse ved klage til Landsskatteretten efter stk. 1.

Lov om energiafgift af mineralolieprodukter mv. (lovbekendtgørelse nr. 701 af 28. september 1998 som ændret ved lov nr. 165 af 15. marts 2000 og lov nr. 962 af 2. december 2003) § 27 a:

§ 27 a. Landsskatteretten påkender klager over de statslige told- og skattemyndigheders afgørelser i 1. instans af:

- 1) Spørgsmål om varers afgiftspligt.
- 2) Spørgsmål om opgørelsen af den afgiftspligtige mængde.
- 3) Spørgsmål om omfanget af afgiftsfritagelser og afgiftsgodtgørelser efter § 9, § 10, stk. 1, § 11 og § 13, stk. 4.
- 4) Spørgsmål om skønsmæssig ansættelse efter § 20, stk. 2 og 3, og § 29, stk. 1.

Stk. 2. Reglerne i skattestyrelseslovens kapitler 3 og 3 A finder anvendelse ved klage til Landsskatteretten efter stk. 1.

BILAG 4

Elafgiftsloven (lovbekendtgørelse nr. 689 af 17. september 1998) § 17d:

§ 17d. Landsskatteretten påkender klager over de statslige told- og skattemyndigheders afgørelser i 1. instans af:

- 1) Spørgsmål om afgiftspligtens omfang, jf. §§ 1 og 2.
- 2) Spørgsmål om opgørelsen af den afgiftspligtige mængde efter §§ 5 og 6.
- 3) Spørgsmål om omfanget af afgiftsgodtgørelser og afgiftsfritagelser efter §§ 11 og 11 b.
- 4) Spørgsmål om skønsmæssig ansættelse efter § 14, stk. 2.

Stk. 2. Reglerne i skattestyrelseslovens kapitler 3 og 3 A finder anvendelse ved klage til Landsskatteretten efter stk. 1.

Lov om en arbejdsmarkedsfond (lovbekendtgørelse nr. 694 af 20. august 2002) § 16:

§ 16. Skatteministeren kan bemyndige de statslige told- og skattemyndigheder til at træffe afgørelser efter denne lov. Ministeren kan fastsætte regler om adgangen til at klage over afgørelserne, herunder om at afgørelserne ikke kan indbringes for højere administrativ myndighed.

Stk. 2. Landsskatteretten påkender klager over de statslige told- og skattemyndigheders afgørelser i 1. instans om bidragspligt og bidragsgrundlag efter §§ 7-10 samt om indeholdelsespligter efter denne lov. Reglerne i kapitel 3 og 3 A i skattestyrelsesloven finder anvendelse.

Lov om opkrævning ... (lovbekendtgørelse nr. 678 af 12. august 2002) § 87:

§ 87. Landsskatteretten påkender klager over de statslige told- og skattemyndigheders afgørelser i 1. instans om indeholdelsespligter efter denne lov. Reglerne i skattestyrelseslovens kapitel 3 og 3 A finder anvendelse.

BILAG 5

Bekendtgørelse nr. 563 af 2. juli 1999 af forretningsorden for Landsskatteretten:

Bekendtgørelse af forretningsorden for Landsskatteretten

Efter § 20, stk. 8, i lov om skattemyndighedernes organisation og opgaver m.v. (skattestyrelsesloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 531 af 25. juni 1999, fastsættes følgende forretningsorden for Landsskatteretten:

Rettens organisation

§ 1. Landsskatteretten er sammensat af et antal retsmedlemmer, der består af en retspræsident, et antal retsformænd og 30 ordinære medlemmer. Af de ordinære retsmedlemmer er to beskikket til alene at deltage i afgørelsen af klager efter § 29 a i lov om registrering af motorkøretøjer m.v.

Stk. 2. Landsskatteretten opdeles i et antal afdelinger efter retspræsidentens bestemmelse. Retspræsidenten bestemmer fordelingen af sager og retsmedlemmer mellem afdelingerne.

Stk. 3. I den samlede Landsskatteret behandles kun spørgsmål af almindelig karakter og af fælles interesse. Den enkelte afdeling kan dog bestemme, at en sag, der behandles i afdelingen, skal forelægges den samlede Landsskatteret til afgørelse.

Klagens indgivelse

§ 2. Lovgivningens bestemmelser om klageadgang skal være udnyttet, inden klagen indgives til Landsskatteretten. Ellers afvises klagen. Landsskatteretten kan dog beslutte at behandle klagen, hvis Landsskatteretten finder, at særlige omstændigheder taler derfor.

Stk. 2. Klagen skal være modtaget i Landsskatteretten inden 3 måneder fra modtagelsen af den afgørelse, der klages over. Ellers afvises klagen. Landsskatteretten kan dog beslutte at behandle klagen, hvis Landsskatteretten finder, at særlige omstændigheder taler derfor.

Stk. 3. Klagen skal være skriftlig. Det skal fremgå af klagen, på hvilke punkter den påklagede afgørelse anses for urigtig og begrundelsen herfor. Med klagen skal følge i original eller kopi:

- 1) Den afgørelse, der klages over.
- 2) Den sagsfremstilling, der er tilsendt klageren.
- 3) Dokumenter, som klageren ønsker at anvende som bevis.

Stk. 4. Hvis den påklagede afgørelse eller sagsfremstillingen ikke følger med klageskrivelsen, eller hvis klagen er udformet eller begrundet på en sådan måde, at den ikke kan tjene som grundlag for Landsskatterettens videre behandling af klagen, vejleder Landsskatteretten klageren herom. Landsskatteretten kan fastsætte en frist på ikke under 14 dage for udbedring af manglen. Udbedres manglen ikke inden for fristen, afvises klagen.

Afgift

§ 3. Ved klage til Landsskatteretten skal der betales en afgift. Det samme gælder ved en anmodning om, at Landsskatteretten efter skattestyrelseslovens § 29 genoptager en af sine egne afgørelser.

Stk. 2. Hvis afgiften ikke indbetales senest samtidig med klagens eller genoptagelsesansøgningens indgivelse, fastsætter Landsskatteretten en frist på 14 dage til

BILAG 5

betaling af afgiften. Er betalingen ikke modtaget i Landsskatteretten inden fristens udløb, anses klagen eller genoptagelsesansøgningen for bortfaldet. Landsskatteretten meddeler i så fald den pågældende skriftligt, at klagen eller genoptagelsesansøgningen er bortfaldet, og at kravet på afgift dermed også er bortfaldet.

Stk. 3. En betalt afgift tilbagebetales i følgende tilfælde:

- 1) Hvis en klager får helt eller delvis medhold i klagen, enten i Landsskatteretten eller ved en efterfølgende domstolsprøvelse af Landsskatterettens afgørelse af klagen. Dette gælder dog ikke, hvis klagen afvises, hvis klagen indbringes for domstolene efter § 31, stk. 2, eller hvis klagen tilbagekaldes, medmindre tilbagekaldelsen sker i forbindelse med, at den myndighed, der har truffet den påklagede afgørelse, genoptager sagen.
- 2) Hvis en genoptagelsesansøgning imødekommes og resulterer i, at Landsskatteretten ændrer den genoptagne afgørelse. I disse tilfælde træffer Landsskatteretten afgørelse om, hvorvidt der under hensyn til karakteren af de nye oplysninger, som har ført til den ændrede afgørelse, tillige skal ske tilbagebetaling af den afgift, der blev betalt ved den oprindelige klages fremsættelse.

Stk. 4. Afgiften tilbagebetales til klageren.

Sagens forberedelse

§ 4. Sagsforberedelsen foretages af Landsskatterettens kontorer.

Stk. 2. Landsskatteretten underretter den myndighed, der har truffet den påklagede afgørelse, om klagen og anmoder myndigheden om at indsende det materiale, der har dannet grundlag for afgørelsen.

Stk. 3. Hvis der i klagen er påberåbt oplysninger om sagens faktiske omstændigheder, som ikke fremgår af den indsendte sagsfremstilling, eller hvis det i øvrigt anses for hensigtsmæssigt, kan Landsskatteretten anmode myndigheden om en udtalelse over klagen eller dele af klagen.

Stk. 4. I særlige tilfælde kan Landsskatteretten anmode myndigheden om at udarbejde en ny sagsfremstilling, og eventuelt om at afgive en indstilling om klagens afgørelse. Landsskatteretten kan endvidere i særlige tilfælde anmode myndigheden om at indhente en udtalelse over klagen eller dele af klagen fra en anden myndighed, og indsende den således indhentede udtalelse til Landsskatteretten tilligemed myndighedens eventuelle bemærkninger til udtalelsen.

Stk. 5. En anmodning som nævnt i stk. 2-3 skal efterkommes inden for en måned fra anmodningens modtagelse. En anmodning som nævnt i stk. 4 skal efterkommes inden for 3 måneder fra anmodningens modtagelse. Landsskatteretten kan efter omstændighederne fastsætte en længere frist i den enkelte sag.

§ 5. Landsskatteretten kan anmode Told- og Skattestyrelsen om en udtalelse over klagen eller dele af klagen. Udtalelsen skal i så fald gives skriftligt inden for en måned fra anmodningens modtagelse, medmindre Landsskatteretten efter omstændighederne har fastsat en længere frist i sagen.

Stk. 2. Hvis Told- og Skattestyrelsen i forbindelse med en klage over en vurdering af en fast ejendom oplyser, at der er iværksat en revision omfattende den påklagede vurdering, stiller Landsskatteretten klagesagen i bero, indtil revisionen er tilendebragt. Landsskatteretten underretter i så fald skriftligt klageren om berostillelsen.

BILAG 5

§ 6. Hvis der under Landsskatterettens behandling af en klagesag fremkommer oplysninger om sagens faktiske omstændigheder, som ikke fremgår af den indsendte sagsfremstilling, skal Landsskatteretten gøre klageren bekendt med disse oplysninger, medmindre oplysningerne er uden betydning for klagens afgørelse. Klageren skal samtidig underrettes om retten til at udtale sig skriftligt eller mundtligt overfor Landsskatterettens kontor. Klagerens skriftlige udtalelse eller anmodning om at få adgang til at udtale sig mundtligt skal foreligge inden for en frist på 14 dage, medmindre Landsskatteretten efter omstændighederne har fastsat en længere frist i sagen. Fremkommer der ingen henvendelse fra klageren inden for fristen, viderebehandles sagen på det foreliggende grundlag.

Stk. 2. Hvis en vurdering af en fast ejendom er påklaget af en anden end ejendommens ejer, skal Landsskatteretten give ejeren lejlighed til at udtale sig skriftligt eller mundtligt over klagen, før Landsskatteretten afgør klagen. Stk. 1, 3. og 4. pkt., finder tilsvarende anvendelse.

§ 7. Under Landsskatterettens behandling af en klage, kan Landsskatteretten indhente sådanne yderligere oplysninger, som Landsskatteretten anser for nødvendige til klagens afgørelse.

Stk. 2. Hvis Landsskatterettens afgørelse af et klagepunkt angår bedømmelsen af de skatte- eller afgiftsmæssige virkninger af et retsforhold mellem klageren og en tredjemand, og er der grund til at antage, at denne tredjemand ønsker en anden bedømmelse af retsforholdet lagt til grund end den bedømmelse, klageren ønsker lagt til grund, kan Landsskatteretten bestemme, at tredjemand skal anmodes om at udtale sig skriftligt eller mundtligt herom overfor rettens kontor. Landsskatteretten kan endvidere bestemme, at tredjemand skal anmodes om at udtale sig under et retsmøde.

Stk. 3. Hvis der træffes beslutning om at inddrage tredjemand i sagen efter stk. 2, skal klageren underrettes herom, inden der rettes henvendelse til tredjemand. § 7, stk. 1, 2.-4. pkt., finder tilsvarende anvendelse.

§ 8. Hvis klageren har anmodet om adgang til at udtale sig mundtligt over for Landsskatterettens kontor, eller hvis Landsskatteretten af hensyn til sagens oplysning anser et møde med klageren for hensigtsmæssigt, indkaldes klageren til et møde med en af Landsskatterettens sagsbehandlere. Indkaldelsen skal foretages med mindst 14 dages varsel, medmindre en kortere frist aftales med klageren. Landsskatteretten fastsætter tid og sted for mødet. I sager om vurdering mv. af en fast ejendom kan det bestemmes, at mødet finder sted i forbindelse med en besigtigelse af ejendommen.

Stk. 2. Landsskatteretten kan indkalde repræsentanter for den myndighed, der har truffet den påklagede afgørelse, eller for Told- og Skattestyrelsen til mødet.

Stk. 3. Klageren kan på begæring få tilsendt en kopi af det af Landsskatteretten optagne mødereferat. Båndoptagelse af mødet må ikke finde sted.

§ 9. Når grundlaget er tilvejebragt, udarbejder Landsskatterettens kontor en skriftlig redegørelse med en motiveret indstilling til klagens afgørelse.

Stk. 2. Kontorets motiverede indstilling til klagens afgørelse sendes med bilag til udtalelse i Told- og Skattestyrelsen i følgende tilfælde:

- 1) Hvis der skal afholdes retsmøde i sagen.
- 2) Hvis Told- og Skattestyrelsen har anmodet herom, eventuelt for nærmere angivne, begrænsede sagstyper.

BILAG 5

3) Hvis Landsskatteretten i øvrigt anser det for hensigtsmæssigt.

Stk. 3. § 6, stk. 1, 2. pkt., finder tilsvarende anvendelse. Hvis Told- og Skattestyrelsen ønsker et retsmøde i sagen, jf. § 12, skal anmodning herom fremsættes senest samtidig med udtalelsen.

Sagens afgørelse

§ 10. Efter den kontormæssige sagsbehandlings afslutning henføres klagesagen til en af følgende tre sagsgrupper efter kriterier, der er fastlagt af retspræsidenten:

- 1) Mere principielle sager, herunder alle sager, der behandles på et retsmøde.
- 2) Klager som nævnt i § 29 a i lov om motorkøretøjer m.v.
- 3) Øvrige sager.

Stk. 2. Landsskatterettens afgørelser træffes på grundlag af en skriftlig votering eller på grundlag af en mundtlig votering i et retsmøde. I en afgørelse skal der deltage mindst tre retsmedlemmer, heraf mindst en retsformand og mindst to ordinære retsmedlemmer, jf. dog stk. 6. Deltager retspræsidenten i en sags afgørelse, indtager retspræsidenten funktionen som retsformand i sagen. Deltager retspræsidenten ikke, er retsformandens eller, hvor flere retsformænd deltager, den efter udnævnelse ældste retsformands stemme afgørende.

Stk. 3. I afgørelsen af sager som nævnt i stk. 1, nr. 2, skal deltage de to læge retsmedlemmer, der er særligt beskikkede hertil, jf. § 1, stk. 1, 2. pkt.

Stk. 4. Retspræsidenten kan bestemme, at en kontorchef eller en fuldmægtig ved Landsskatteretten skal deltage i afgørelsen af sager som nævnt under stk. 1, nr. 3, sammen med mindst to læge retsmedlemmer. I så fald har kontorchefen eller fuldmægtigen samme beføjelse som en retsformand. Er voteringen ikke enstemmig, overgår klagen til behandling efter reglerne i stk. 2.

Stk. 5. I tilfælde, hvor et retsmedlem på grund af inhabilitet eller af andre grunde er forhindret i at deltage i behandlingen af en sag, bestemmer retspræsidenten, hvilket andet retsmedlem, der skal træde i stedet. I sager om klage efter § 29 a i lov om registrering af motorkøretøjer m.v. erstattes et særligt beskikket lægt retsmedlem af sin suppleant.

Stk. 6. Uden medvirken af læge retsmedlemmer træffer retspræsidenten, eller en retsformand eller en kontorchef efter retspræsidentens bestemmelse, afgørelse om:

- 1) Afvisning af klager på grund af formmangler, jf. § 2 og § 3.
- 2) Imødekomelse af en anmodning om genoptagelse af en Landsskatteretskendelse.
- 3) Tilbagebetaling af afgift i genoptagelsessager efter § 3, stk. 3, nr. 2.

Skriftlig votering

§ 11. Ved en skriftlig votering er Landsskatterettens ordinære medlemmer opdelt i voteringsgrupper, hver bestående af mindst to ordinære medlemmer. Klagesagerne opdeles efter deres art i tilsvarende grupper, dog således at der for hver sagsgruppe er mindst to voteringsgrupper.

Stk. 2. Retsformanden kan, hvis en sag skønnes at være af særlig principiel karakter, bestemme, at sagen skal undergives en skriftlig votering under deltagelse af et udvidet antal retsmedlemmer, enten fra samme sagsgruppeinddeling eller fra andre sagsgruppeinddelinger. Træffes beslutningen om udvidet votering først efter at sagen har været til behandling i en voteringsgruppe, skal den udvidede votering ske inden for samme

BILAG 5

sagsgruppeinddeling. Retsformanden kan endvidere bestemme, at en sag skal forelægges til afgørelse i et retsmøde.

Stk. 3. Hvis et ordinært retsmedlem anmoder derom, skal sagen undergives udvidet votering som nævnt i stk. 2 eller forelægges til afgørelse i et retsmøde.

Stk. 4. Foretages udvidet votering, skal antallet af ordinære retsmedlemmer, der deltager i voteringen, udgøre mindst 2/3 af de retsmedlemmer, der deltager i sagens afgørelse.

Stk. 5. Landsskatterettens afgørelse skal angå de punkter i den påklagede afgørelse, der er klaget over. Ved klage over en skatteansættelse eller en ejendomsvurdering er Landsskatteretten berettiget til at ændre de forhold i skatteansættelsen, der er klaget over, og sådanne andre forhold i skatteansættelsen, der er en følge af en ændring af det forhold, der er klaget over.

Retsmøder

§ 12. Retsmøder afholdes i følgende tilfælde:

- 1) Hvis klageren anmoder derom.
- 2) Hvis Told- og Skattestyrelsen anmoder derom.
- 3) Hvis Landsskatteretten i øvrigt anser et retsmøde for hensigtsmæssigt.

Stk. 2. Landsskatteretten kan afslå en anmodning om et retsmøde efter stk. 1, hvis Landsskatteretten efter forholdene må anse denne fremgangsmåde for åbenbart overflødig. Hvis en anmodning fra klageren om et retsmøde afslås, skal afslaget meddeles skriftligt, og klageren skal, hvis klageren ikke allerede har været til møde med Landsskatteretten efter § 8, vejledes om sin ret til et sådant møde.

Stk. 3. Retsformanden kan i øvrigt bestemme, at personale ved Landsskatteretten skal deltage i mødet, men uden stemmeret.

§ 13. Retsmøder finder sted i form af gruppemøder i den enkelte afdeling. Foruden retspræsidenten eller en eller flere retsformænd skal mindst to af afdelingens ordinære medlemmer deltage i mødet.

Stk. 2. Afdelingsmøder afholdes til drøftelse af særlige spørgsmål, når enten retspræsidenten træffer beslutning herom, eller mindst tre af afdelingens ordinære medlemmer anmoder derom. I afdelingsmøder deltager retspræsidenten, alle retsformændene og alle afdelingens ordinære retsmedlemmer.

Stk. 3. Underafdelingsmøder afholdes, når retspræsidenten træffer beslutning herom, eller når et ordinært retsmedlem anmoder om, at en sag, der er behandlet i et gruppemøde, forelægges den pågældende underafdeling til drøftelse af principielle spørgsmål eller andre spørgsmål af større betydning. I underafdelingsmøder deltager foruden retspræsidenten eller en eller flere retsformænd højst halvdelen af afdelingens ordinære medlemmer. Afholdes mødet i underafdelingen efter anmodning fra et ordinært retsmedlem, og indkaldes klageren ikke til mødet, afgøres sagen herefter i et nyt gruppemøde bestående af de tidligere deltagende medlemmer.

Stk. 4. Den samlede afdeling kan bestemme, at afdelingsmøder eller underafdelingsmøder afholdes efter andre kriterier end nævnt under stk. 2 og 3.

§ 14. Retspræsidenten fastsætter tid og sted for afholdelse af retsmøder. Retsmøderne er ikke offentlige.

BILAG 5

Stk. 2. I sager om vurdering af fast ejendom kan retsformanden bestemme, at der skal foretages besigtigelse af den pågældende ejendom. To ordinære retsmedlemmer, der deltager i sagens afgørelse, kan ligeledes beslutte, at der skal foretages en sådan besigtigelse. Hvis en besigtigelse beslutes, anses besigtigelsen for at udgøre et retsmøde i sagen med de modifikationer, der følger af omstændighederne ved en besigtigelse.

Stk. 3. Retsmedlemmerne skal indkaldes til et retsmøde med mindst en uges varsel, medmindre særlige forhold gør en kortere frist påkrævet. Hvis et medlem er forhindret i at møde, må dette snarest meddeles Landsskatterettens sekretariat. Sammen med indkaldelsen fremsendes dagsorden for retsmødet tilligemed de af Landsskatterettens kontorer udarbejdede redegørelser, jf. § 9, stk. 1, og eventuelle foreløbige voteringer i de sager, der skal behandles på mødet.

Stk. 4. Klageren skal indkaldes skriftligt med mindst 4 ugers varsel. Hvis retten undtagelsesvis bestemmer, at en ejer, jf. § 6, stk. 2, en trediemand, jf. § 7, stk. 2, en syns- og skønsmand, jf. § 21, eller en anden person skal have lejlighed til at udtale sig over for retten under et retsmøde, indkaldes den pågældende person med samme varsel som klageren, og klageren underrettes herom.

Stk. 5. Myndigheder, som Landsskatteretten indkalder til retsmødet, skal indkaldes med mindst en uges varsel.

§ 15. Sagen forelægges på retsmødet af retsformanden eller af den, der har begæret sagen behandlet på et retsmøde. Retsformanden afgør i tvivlstilfælde, hvem der skal forelægge sagen.

Stk. 2. Under mødet skal klageren have adgang til at redegøre for sine påstande og begrundelsen herfor. Andre, der er indkaldt til mødet af Landsskatteretten, skal have adgang til at udtale sig under mødet. Til sagens belysning kan retsmedlemmerne stille spørgsmål til de fremmødte.

Stk. 3. Retsformanden afgør, hvornår forhandlingerne er tilendebragt. Hver af de tilstedeværende retsmedlemmer kan dog forlange afstemning om, hvorvidt sagen fortsat skal drøftes. Et retsmedlem kan endvidere forlange, at sagen udsættes een gang og at vedkommende medlem får tilsendt sagens akter inden sagens fornyede behandling.

Stk. 4. Når de indkaldte har forladt mødet, finder voteringen sted umiddelbart på grundlag af det på mødet passerede. Retsformanden formulerer det eller de spørgsmål, hvorom der eventuelt skal stemmes. Ved afstemningen skal de ordinære medlemmer altid udgøre mindst 2/3 af de retsmedlemmer, der deltager i afgørelsen.

Stk. 5. Retsformanden kan bestemme, at sagen skal udgå til yderligere skriftlig behandling og votering.

§ 16. Over mødet føres en protokol, der godkendes af retsformanden. Protokollen skal oplyse om dato og klokkeslæt for mødets begyndelse og slutning, en fornøden identifikation af de sager, der er behandlet på mødet, afgørelsen af sagen og hvem, der var til stede under behandlingen af sagen. Mindretalsvota under afstemningen og begrundelsen derfor tilføres protokollen.

Stk. 2. Endvidere tilføres protokollen Landsskatterettens eventuelle afgørelser vedrørende et retsmedlems inhabilitet i en sag. Det pågældende retsmedlem har ret til at få sine eventuelle indvendinger imod inhabilitetsafgørelsen tilført protokollen.

Stk. 3. Tilbagekaldes klagen mundtligt i forbindelse med retsmødet, noteres dette i protokollen, jf. § 19.

BILAG 5

Stk. 4. Udskrift af protokollen tilsendes efter mødet de retsmedlemmer, der har deltaget i mødet, men ikke andre.

Udfærdigelse af kendelse

§ 17. Afgørelsen af en klage træffes i form af en dateret kendelse. Kendelsen skal være begrundet, herunder angive Landsskatterettens stilling til de af klageren påberåbte omstændigheder og nedlagte påstande, medmindre de nævnte omstændigheder eller påstande må anses for uvæsentlige og uden betydning for sagens afgørelse.

Stk. 2. I særlige tilfælde kan Landsskatteretten træffe afgørelse i form af en kendelse, der uden beløbsmæssig opgørelse alene fastlægger de principper, hvorefter den påklagede afgørelse skal træffes. Told- og Skattestyrelsen foranlediger herefter, at afgørelsen træffes i overensstemmelse med Landsskatterettens anvisning.

Stk. 3. Hvis Landsskatteretten har afslået en anmodning fra klageren eller fra Told- og Skattestyrelsen om afholdelse af et retsmøde, skal begrundelsen herfor anføres i kendelsen.

Stk. 4. Hvis klagen vedrører et afslag på en anmodning om genoptagelse af en skatteansættelse, og Landsskatteretten finder, at genoptagelse burde have fundet sted, skal Landsskatteretten i kendelsen pålægge den pågældende skattemyndighed at genoptage skatteansættelsen.

§ 18. En kendelse skal oplyse om forskellige meninger vedrørende såvel resultatet som begrundelsen. Desuden skal oplyses om stemmetallet for hver opfattelse, og om retsformanden har afgivet dissens.

Stk. 2. Kendelsen skal i øvrigt angive navnene på de retsmedlemmer, der har deltaget i afgørelsen.

Stk. 3. Kendelsen formuleres af retsformanden. I sager med mindretalsopfattelser formuleres kendelsen i fornødent omfang efter samråd med de øvrige voterende i sagen. Der kan i forbindelse med voteringen træffes anden bestemmelse om udfærdigelse af kendelsen.

Stk. 4. Kopi af kendelsen sendes til klageren og alle øvrige vedkommende. Samtidig med kendelsens fremsendelse underrettes klageren og eventuelt andre søgsmålsberettigede om fristen for at indbringe kendelsen for domstolene.

Tilbagekaldelse

§ 19. En klager kan til enhver tid tilbagekalde klagen. Tilbagekaldelsen kan ske skriftligt eller mundtligt. Ved enhver tilbagekaldelse skal Landsskatteretten skriftligt meddele klageren, at klagen er henlagt i Landsskatteretten som følge af tilbagekaldelsen af klagen.

Stk. 2. Hvis klageren efter skattestyrelseslovens § 31, stk. 2, indbringer sagen for domstolene uden at afvente Landsskatterettens afgørelse, anses klagen til Landsskatteretten for bortfaldet. Landsskatteretten meddeler skriftligt klageren, at klagen herefter er henlagt i Landsskatteretten.

Stk. 3. Hvis klagen vedrører en skatteansættelse, og klageren overfor skatteankenævnet har tilsluttet sig, at nævnet genoptager sagen, underretter nævnet Landsskatteretten herom. Landsskatteretten meddeler skriftligt klageren, at klagen herefter er henlagt i Landsskatteretten.

Stk. 4. Klageren kan til enhver tid mundtligt eller skriftligt frafalde en anmodning om et "kontormøde" eller et retsmøde.

BILAG 5

Repræsentation

§ 20. En klager kan til enhver tid bemyndige en anden myndig person til at varetage sine interesser under sagen. Landsskatteretten betragter herefter – indtil klageren meddeler Landsskatteretten, at bemyndigelsen er tilbagekaldt – den bemyndigede som legitimeret til at optræde på klagerens vegne.

Stk. 2. Uanset stk. 1 underretter Landsskatteretten såvel klager som klagers repræsentant skriftligt om:

- 1) Landsskatterettens afgørelse af klagen.
- 2) Landsskatterettens henlæggelse af sagen, hvis klagen tilbagekaldes, jf. § 19, stk. 1-3.

Stk. 3. Uanset stk. 1 betales en afgift, der skal tilbagebetales, altid til klageren, jf. § 3.

Syn og skøn

§ 21. Hvis adgangen efter skattestyrelseslovens § 30 til at begære syn og skøn udmeldt ved byretten ønskes benyttet, skal rekvirenten skriftligt underrette Landsskatteretten derom. Sammen med underretningen skal følge en kopi af rekvirentens skrivelse til byretten med byrettens påtegning om, at anmodningen er imødekommet, og en kopi af skønstemaet. Landsskatteretten stiller herefter behandlingen af klagen i bero, afventende udfaldet af syn- og skønsforretningen.

Stk. 2. Landsskatteretten kan fastsætte en frist for begæring af syn og skøn. Efter udløbet af en sådan frist behøver Landsskatteretten ikke respektere en begæring om syn og skøn.

Stk. 3. Når syns- og skønssagen er afsluttet i byretten, skal rekvirenten inden 14 dage sende en kopi af retsbogsudskriften over byretssagen til Landsskatteretten. Med udskriften skal følge syns- og skønsmændenes udtalelse.

Stk. 4. Hvis klageren er rekvirenten, skal vedkommende samtidig med indsendelsen af de i stk. 3 nævnte dokumenter skriftligt meddele Landsskatteretten, hvorvidt klagen opretholdes eller trækkes tilbage. Fremkommer der ingen meddelelse fra klageren herom, anses klagen for opretholdt.

Stk. 5. Hvis en myndighed er rekvirenten, kan Landsskatteretten efter modtagelsen af de i stk. 3 nævnte dokumenter skriftligt anmode klageren om inden for en frist på 14 dage at meddele, hvorvidt klagen opretholdes eller trækkes tilbage. Fremkommer der ingen meddelelse fra klageren inden for fristen, anses klagen for opretholdt.

Stk. 6. Landsskatteretten kan bestemme, at udgifter afholdt til syn og skøn skal dækkes fuldt ud af det offentlige, når afholdelsen af syn og skøn har tilført sagen eller skønnes at kunne tilføre sagen væsentlige nye oplysninger, der ikke mere hensigtsmæssigt har kunnet eller kan indhentes på anden måde.

Habilitet mv.

§ 22. Landsskatteretten afgør i tvivlstilfælde, om et retsmedlem er inhabilt. Det pågældende retsmedlem må ikke selv deltage i afgørelsen.

BILAG 5*Offentliggørelse af Landsskatterettens kendelser*

§ 23. Landsskatteretten offentliggør med passende mellemrum kendelser, som den skønner har almen interesse. Ved offentliggørelsen skal navne på fysiske eller juridiske personer, CPR-, CVR- eller SE-numre og andre personhenførbare oplysninger bortset fra Landsskatterettens journalnummer fjernes eller erstattes af anonyme betegnelser.

Ikrafttræden mv.

§ 24. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. september 1999.

Stk. 2. Samtidig ophæves bekendtgørelse nr. 185 af 23. marts 1998 om forretningsorden for Landsskatteretten.

Skatteministeriet, den 2. juli 1999

Ole Stavad

BILAG 6

Landsskatterettens folder "Syv spørgsmål og svar om Landsskatteretten":

? Hvor står reglerne om Landsskatteretten?

Reglerne om Landsskatterettens virksomhed og reglerne om omkostningsdekning fremgår af skatteytelsesloven og Landsskatterettens forretningsorden.

Endvidere findes der regler herom i momsloven og en række afgiftslove samt vurderingsloven. De kommunale og regionale skatte- og vurderingsmyndigheder kan være behjælpelige med yderligere oplysninger.

Landsskatteretten
Vester Færmagsgade 7
1606 København V

Telefon
33 76 09 09

Mandag-torsdag 9-16
Fredag 9-15

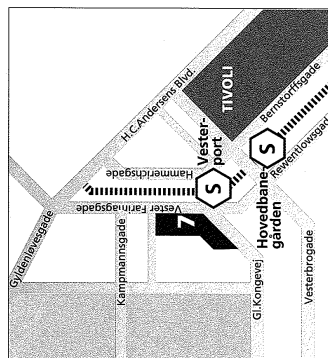
Telefax
33 76 08 08

CVR.nr.
10 24 28 94

Hjemmeside
www.lsr.dk

E-mail
lsr@lsr.dk

Bankkonto
Reg.nr. 5010
kontonr. 121398-6

Lidjet af Landsskatteretten december 2002.
Lidjet af Landsskatteretten december 2002.

Af hensyn til sagsbehandling er det vigtigt, at alle sagens akter fremsendes sammen med klagen.

? Hvad gør du, hvis du ønsker at klage over en afgørelse?

Ønsker du at klage over en afgørelse til Landsskatteretten, skal du huske følgende:

- Klagen skal være skriftlig.
- Klagen skal være begrundet.
- Alle de punkter, du klager over, skal angives.
- Du skal vedlægge kopi af den afgørelse, du klager over, samt kopi af myndighedens sagsfremstilling.
- Du skal desuden vedlægge kopi af samtlige dokumenter, der støtter og underbygger din klage.
- Du skal indbetale 700 kr. på check eller til bank, reg.nr. 5010, kontonr. 121398-6.

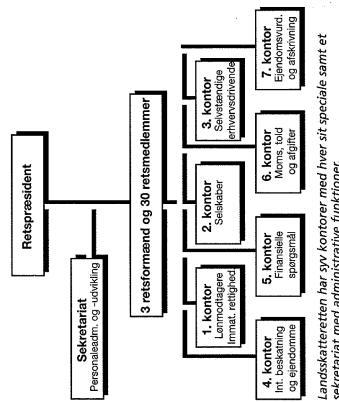
Når klagen er modtaget, sender Landsskatteretten en kvittering på, at den er modtaget. Bliver det nødvendigt at indhente supplerende oplysninger fra andre personer eller myndigheder, sørger Landsskatteretten for, at du bliver orienteret om dette. Du får desuden lejlighed til at udtale dig om de nye oplysninger.

BILAG 6

? Hvad er Landskatteretten?

Landskatteretten er landets øverste administrative klageinstans vedrørende skatter, moms, afgifter, told og ejendomsvurderinger. Selv om Landskatteretten ikke er en domstol, er der mange lighedspunkter. Retten består af en retspræsident, tre retsformænd og 28 retsmedlemmer. 17 retsmedlemmer er udpeget af skatteministerne, mens 11 er valgt af Folketinget. Mindst ni retsmedlemmer opfylder betingelserne for at være landsdommer og vil normalt have deres daglige arbejde i Østre eller Vestre Landsret. De øvrige medlemmer repræsenterer samfundet bredt. I sager om vægt- og ejerafgift af motor køretøjer er der yderligere udpeget to branchekyndige retsmedlemmer.

Til retten er knyttet syv kontorer med jurister, der forbereder sagerne. Landskatteretten træffer hvert år afgørelse i ca. 4.000 skatte- og afgiftssager og ca. 500 sager om vurdering af fast ejendom.

? Hvad kan du klage over?

Du kan klage over afgørelse, som er truffet af kommunale skattemyndigheder, skatteankenævn, regionale told- og skattemyndigheder, Told- og Skattestyrelsen og Ligningsrådet. Også Rigspolitiets afgørelser

om vægt- og ejerafgift af motor køretøjer samt vurderingsmyndighedernes afgørelser om vurdering af fast ejendom kan du klage over. Klagevejledningen fremgår af afgørelsen.

? Hvordan behandles sagen?

Når Landskatteretten har modtaget en klage over en afgørelse, indhentes relevant materiale i sagen. Det kan f.eks. være supplerende oplysninger fra dig, din eventuelle repræsentant eller fra de lokale myndigheder. Efter at sagsbehandlingen har forberedt sagen, bliver den sendt til skriftlig vovering hos rettens medlemmer. Når afgørelsen er truffet, sender Landskatteretten sin kendelse til dig og din eventuelle repræsentant. Underejs i forløbet er der mulighed for at få en mundtlig forhandling, dvs. drøfte sagen og særlige spørgsmål eller detaljer med sagsbehandleren – enten telefonisk, på rettens kontor i København eller i særlige tilfælde lokalt.

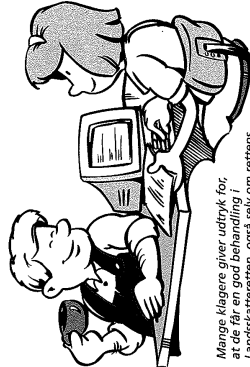
I sager om vurdering af fast ejendom kan drøftelsen finde sted på ejendommen.

Det er også muligt at anmode om et retsmøde, hvis du ønsker at forelægge din sag for rettens medlemmer. Et retsmøde forlænger sagsbehandlingstiden, og retten kan afvise anmodningen.

Efter persondataloven har du ret til at få rettet eventuelt urigtige eller villedende personlige oplysninger, som Landskatteretten har registreret ebb-mæssigt i forbindelse med behandling af sagen.

? Hvor lang tid går der?

Landskatteretten lægger vægt på, at sagsbehandlingen sker så hurtigt som muligt. Du må dog indstille dig på 6-12 måneders ventetid – eventuelt kortere eller længere afhængigt af sagens omstændigheder – før sagen er afgjort.

Mange klagere giver udtryk for at de får en god behandling i Landskatteretten, også selv om rettens afgørelse går dem imod.

? Hvad koster det?

Når du klager over en afgørelse, skal du indbetale 700 kr. samtidig med, at du indsender klagen. Pengene bliver betalt tilbage, hvis du får helt eller delvist medhold.

Du har ret til selv at føre din sag. Der er således ikke noget krav om, at sagen skal føres af f.eks. en revisor eller en advokat. Udgifter til en sådan sagkyndig bistand godtgøres med 50%. Dog ydes en godtgørelse på 100%, hvis der gives fuldt medhold eller medhold i overvejende grad.

Ansøgning om godtgørelse skal afleveres til de regionale told- og skattemyndigheder. Ansøgningsblanket kan rekvireres hos regionen eller på Told- og Skattestyrelsens hjemmeside www.toldskat.dk

BILAG 7

Landsskatterettens vejledning om klagefrist og sagsanlæg:

Vejledning om klagefrist og sagsanlæg

Det fremgår af Landsskatterettens forretningsorden (Bkg. nr. 563 af 2. juli 1999), § 14, stk. 4, at klageren, samtidig med kendelsens fremsendelse skal underrettes om fristerne for at indbringe Landsskatterettens afgørelse for domstolene.

Skattestyrelsesloven (Lbkg. nr. 805 af 24. september 2003) indeholder følgende frister og lovbestemmelser om sagsanlæg.

Domstolsprøvelse

§ 31. Medmindre andet er bestemt efter anden lovgivning, kan en afgørelse truffet af en skatte-, afgifts- eller toldmyndighed først indbringes for domstolene, når afgørelsen er blevet prøvet eller afvist af den øverste administrative klageinstans på området. Retten kan dog tillade, at et nyt spørgsmål inddrages under retssagen, hvis det har en klar sammenhæng med det spørgsmål, som har givet grundlag for retssagen, og det må anses for undskyldeligt, at spørgsmålet ikke har været inddraget tidligere, eller der er grund til at antage, at en nægtelse af tilladelse vil medføre et uforholdsmæssigt retstab for parten.

Stk. 2. Er der forløbet mere end 6 måneder efter sagens indbringelse for den endelige administrative instans, kan sagen dog indbringes for domstolene, selv om der endnu ikke er truffet en afgørelse.

Stk. 3. En endelig administrativ afgørelse kan ikke indbringes for domstolene senere end 3 måneder efter, at afgørelsen er truffet. Har den endelige administrative instans afvist at behandle sagen, kan afvisningen ikke indbringes for domstolene senere end 3 måneder efter, at afvisningen er sket.

§ 32. Sager om spørgsmål, som er påkendt af Landsskatteretten, kan skatteministeren indbringe for domstolene senest 3 måneder efter kendelsens afsigelse. Skatteministeren kan ligeledes vedrørende et spørgsmål, der er påkendt af Landsskatteretten, træffe beslutning om, at sagen genoptages med henblik på ændring af afgørelsen til fordel for den skatte- eller afgiftspligtige, såfremt Skatteministeriet ikke kan forventes at opnå medhold i sagen, hvis den indbringes for domstolene. 2. pkt. finder tilsvarende anvendelse vedrørende spørgsmål om godtgørelse af afgift.

§ 33. En sag, der indbringes for domstolene efter § 31 eller § 32, anlægges ved landsret som 1. instans.

Stk. 2. Sagen anlægges ved den landsret, i hvis kreds den skattepligtige eller forespørgeren har hjemting ved sagens anlæg. Sager, der vedrører dødsboer, anlægges i den kreds, hvori den skifteret ligger, som boet henhører under, og sager, der vedrører gaveafgift, hvor den regionale told- og skatteforvaltning ligger, hvortil gaveanmeldelse skal indgives. Sager, der anlægges efter stempelafgiftsloven og lov om afgift af tinglysning og registrering af ejer- og panterrettigheder m.v., anlægges ved den landsret, i hvis kreds tinglysning eller registrering er sket. Retsplejelovens § 241 og § 245, stk. 1, anvendes dog tilsvarende.

Stk. 3. Har den skattepligtige eller forespørgeren ikke hjemting her i landet, anlægges sagen ved Østre Landsret, jf. dog retsplejelovens § 241 og § 245, stk. 1.

BILAG 8

Landsskatterettens vejledning om syn og skøn uden retssag i henhold til skattestyrelseslovens § 30, jf. retsplejelovens § 343:

Vejledning om syn og skøn uden retssag i henhold til skattestyrelseslovens § 30 jf. retsplejelovens § 343.

Ønsker man syn og skøn afholdt, skal anmodningen herom indgives til byretten på det sted, hvor genstanden for syns- og skønsforretningen findes, jf. retsplejelovens § 343.

Det skal fremgå af anmodningen, hvad der er syns- og skønsforretningens genstand og formål, samt at Told- og Skattestyrelsen er modpart i sagen, jf. skattestyrelseslovens § 30, stk. 4.

Anmodningen skal vedlægges et forslag til syns- og skønstema. Da skønsmanden er tekniker eller specialist, må der kun stilles tekniske spørgsmål og ikke spørgsmål, der kræver en juridisk vurdering af sagen. Der betales en retsafgift til byretten på 400 kr.

Byretten udmelder syns- og skønsmand og tager stilling til eventuelle tvistigheder vedrørende syns- og skønstemaet og udpegning af syns- og skønsmand.

Syns- og skønsmanden skal give parterne meddelelse om, når og hvor besigtigelsesforretningen foregår.

Når der er begæret syn og skøn, skal rekvirenten skriftligt underrette Landsskatteretten derom. Sammen med underretningen skal følge en kopi af rekvirentens begæring til byretten med påtegning fra byretten om at anmodningen er imødekommet, samt en kopi af det foreslåede skønstema, jf. Landsskatterettens forretningsorden § 21, stk. 1.

Landsskatteretten stiller herefter sagen i bero, jf. skattestyrelsesloven § 30, stk. 3.

Når syns- og skønssagen er afsluttet skal rekvirenten inden 14 dage indsende kopi af retsbogsudskriften til Landsskatteretten, jf. Landsskatterettens forretningsorden § 21, stk. 3. Med udskriften skal følge syns- og skønsmandens udtalelse.

Hvis der har været gennemført mundtlig afhjæmning af syns- og skønsforretningen i retten, skal rekvirenten tillige indsende kopi af retsbogsudskriften herover.

Hvis klageren er rekvirent, skal vedkommende samtidig med indsendelsen skriftligt meddele Landsskatteretten, hvorvidt klagen opretholdes eller trækkes tilbage, jf. Landsskatterettens forretningsorden § 21, stk. 4.

Når der skal afholdes syn og skøn ved byretten uden samtidig anlæggelse af retssag, jf. retsplejelovens § 343, finder retsplejelovens regler i øvrigt anvendelse. Dette betyder bl.a., at man som udgangspunkt selv kan indbringe og føre sagen ved byretten. Hvis man søger sagkyndig bistand, skal man være opmærksom på, at det i henhold til retsplejeloven § 131 kun er advokater, der som professionelle repræsentanter har ret til at føre retssager for andre.